Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1657 р. Не стало Богдана Хмельницького. ■ 1807 р. У Росії підписано указ про відкриття друкарень при губернських правліннях, зокрема у Києві, Полтаві, Кам'янці-Подільському та інших українських містах. ■ 1918 р. Спалахнули Ніжинське і Сквирське збройні повстання проти німецьких окупантів в Україні. ■ 1944 р. Визволено від гітлерівців Дрогобич. ■ 1945 р. Атомне бомбардування японського міста Хіросіма. ■ 1955 р. Помер оперний співак Юрій Кипоренко-Доманський.

Маестро виховує юнгу ▼ 4

Еволюція влади ▼ 8-9

ОФІЦІЙНО

Уряд РФ готується до візиту Кучми

Президенти України і Росії зустрінуться 8 серпня в Москві. Домовленості про робочий візит Леоніда Кучми в Білокам'яну було досягнуто під час телефонної розмови між ним і Володимиром Путіним у неділю. Про це повідомив Президент РФ на нараді з провідними членами уряду. Путін запропонував їм підготувати до цього терміну документи з усіх питань взаємодії з Україною, зокрема, в економіці, сфері митних органів та енергетиці.

Тим часом учора в Москві розпочалося засідання експертної групи Комісії з делімітації державного кордону між Україною і Росією. Переговори триватимуть до п'ятниці.

Податковий кодекс — завдання номер один

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів та банківської діяльності запропонував парламенту розглянути протягом другої сесії майже 50 законопроектів.

Як повідомляє інформуправління ВР, у вересні мають бути обговорені, зокрема, проекти законів про запобігання та протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом; про податок на доходи фізичних осіб; про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань оподаткування.

Серед документів, які комітет планує до розгляду у жовтні, — проект Податкового кодексу України; законопроект про державне регулювання діяльності з випуску та проведення лотерей і грошових розіграшів; пропозиції Президента України до Закону «Про фінансово-кредитні механізми будівництва нерухомості та операцій з нерухомістю».

(Закінчення на 2-й стор.).

Старі нові обвинувачення

Генеральна прокуратура України порушила дві кримінальні справи стосовно народного депутата України Юлії Тимошенко.

Справи порушено за ознаками низки злочинів, серед яких привласнення коштів у особливо великих розмірах від реалізації споживачам України російського природного газу, організація службового підлогу, зловживання владою або службовим становищем.

(Закінчення на 2-й стор.).

Що чатує на "СОКОЛА" — політ чи тенета?

Колаж Євгенії ВАСИЛЬЧЕНКО.

Заводський колектив, керівництво міста й області ладні горою стояти за своє підприємство. А держава, схоже, не схильна вітати їхнє завзяття.

(Закінчення на 6-й стор.).

СПІВЧУТТЯ

Поділяємо біль та скорботу

На адресу Голови Верховної Ради України Володимира Литвина продовжують надходити телеграми-співчуття від керівників зарубіжних парламентів у зв'язку з трагедією у Львові під час авіашоу 27 липня.

Як повідомляє інформуправління ВР, зокрема, у телеграмах висловлюються щирі співчуття сім'ям загиблих і поділяється біль та скорбота українського народу. «Важко усвідомлювати, що катастрофа зламала долі цілих родин, забрала життя десятків невинних людей, зокрема дітей», — ідеться в одній з телеграм.

Телеграми надіслали: від імені Парламентської асамблеї Ради Європи — голова Пітер Шідер, від Палати Представників Федеральних законодавчих зборів Бельгії — голова зборів Герман де Кроо, від Віча Республік Союзної скупщини Союзної Республіки Югославії — голова Віча Срджа Божович, від Сейму Литовської Республіки — голова Артурас Паулаускас, від парламенту Грузії — голова Ніно Бурджанадзе, від Народних зборів Сирійської Арабської Республіки — голова Абдель Кадер Каддура.

Я ВАМ ПИШУ...

Люди не верблюди

Регулярно звертаємося до всіх інстанцій. Але справа ніяк не рушить з мертвої точки. В нашому селі вже п'ять років перебої з водою. З травня до жовтня її взагалі немає! Навіть верблюди не можуть так довго обходитися без води. Але ж ми — люди. Уявіть, як важко виживати в таку спеку, не маючи найнеобхіднішого. Величезна проблема — приготувати їжу, випрати, помитися. Про полив доводиться тільки мріяти. На все село лише два колодязі з водою дуже сумнівної якості: вона просто не встигає поновлюватися. Незрозуміло, чому бездіє санепідстанція. Так і до епідемії недалеко!

Мешканці села Михайлівки.

Красноармійський район Донецької області.

У НОМЕР

* * *

*Президент України Леонід Кучма доручив урядові, місцевим органам виконавчої влади «предметно розібратися в ситуації», що склалася з оплатою праці працівників освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення та культури, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».***

Згідно з цим документом до 15 серпня має бути вжито додаткових заходів погашення заборгованості у зарплаті зазначеній категорії працівників та її виплати в установлені терміни.

* * *

За останній тиждень в Україні, за результатами перевірки стану протипожежного та протиаварійного захисту вугільних підприємств, зупинено роботу 74 шахт і майже 700 дільниць та виробництв, де була загроза життю і здоров'ю працюючих. Незалежна профспілка гірників Донбасу виступає проти закриття понад 60 відсотків вугільних шахт регіону. «Шахтарі очікували від Президента й уряду реальної фінансової допомоги, відшкодування додаткових бюджетних коштів на створення безпечних умов праці, а почули інше — на допомогу не чекайте, шахти закриватимемо», — йдеться в їхній заяві. Профспілка наполягає на розгляді в першочерговому порядку на сесії Верховної Ради питання про стан справ у вугільній галузі, а також на його попередньому обговоренні в уряді та Раді національної безпеки та оборони України, **повідомляє «Інтерфакс—Україна».**

* * *

За рівнем доходів на душу населення Україна посідає друге місце в Європі. Щоправда, друге з кінця. Відповідний показник становить у нас 379 євро, менше лише в сусідньої Молдови — 223 євро. Україну випередила навіть Албанія — 563 євро. Ці дані містить доповідь Нюрнберзького інституту з вивчення ринку. А лідирує в «табелі про прибуткові ранги» Швейцарія — там доход на душу населення становить 25 тис. 603 євро на рік.

* * *

На високій хвилі завершили виступи на чемпіонаті Європи з водних видів у Берліні українські спортсмени. Вони здобули 17 медалей — 6 золотих, 5 срібних і 6 бронзових. У командному заліку наші поступилися лише німцям, росіянам та італійцям. Під завісу Яна Клочкова здобула свою третю золоту медаль на цих змаганнях (абсолютний результат).

Ще одне «золото» та ще й з рекордом світу (27,18) «намив» на 50-метрівці брасом Олег Лісогор. На такій самій дистанції друге «срібло» виборола Світлана Бондаренко. На дистанції 100 м батерфляєм Андрій Сердинов та Денис Силантьєв фінішували відповідно другим і третім. Бронзових відзнак удостоєні у плаванні вільним стилем Ігор Червинський (1 500 м), Олександр Волинець (50 м) і жіноча збірна в естафеті 4 х 100 м.

Спортивну добірку читайте на 15-й стор.

В Олександрії Кіровоградської області закінчують ліквідацію наслідків стихії, яка знеструмила 5 тисяч будинків

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади

З метою створення додаткових умов для реалізації конституційних прав громадян на інформацію, участь в управлінні державними справами, положень Послання Президента України «Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002—2011 роки» **постановляю:**

1. Визначити забезпечення відкритості формування та реалізації стабільної та зрозумілої громадянам економічної та соціальної політики держави пріоритетним завданням Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади.

2. Кабінету Міністрів України:

1) організувати у тримісячний строк за участю представників засобів масової інформації, громадських організацій вивчення практики виконання у 2000—2002 роках органами державної влади та органами місцевого самоврядування Закону України «Про інформацію», інших нормативно-правових актів, зокрема в частині:

— забезпечення додержання прав громадян на отримання в установлені строки достовірної інформації про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

— обов'язкового оприлюднення відповідних нормативно-правових актів;

— оперативного оприлюднення інформаційними службами органів державної влади та органів місцевого самоврядування інформації про діяльність цих органів;

— здійснення систематичного відкритого публікування статистичної інформації про явища та процеси, що відбуваються в економічній, соціальній, культурній та інших сферах життя, забезпечення відкритого доступу до неопублікованих статистичних даних, які не підпадають під дію обмежень, установлених законами;

— недопущення обмеження права на одержання відкритої інформації, зокрема шляхом необгрунтованої відмови в її наданні, а також запровадження плати за надання інформації в розмірах і випадках, не передбачених законодавством, встановлення економічно необгрунтованих цін та тарифів на надання інформації;

2) проаналізувати у тримісячний строк повноту, точність, об'єктивність основних офіційних публікацій органів виконавчої влади за період 2000—2002 років, доступність таких публікацій для широкої громадськості, а також відомості про фактично надану зазначеними органами на запити інформацію, додержання встановлених строків, розміри оплати, кількість та причини відмов у наданні інформації, їх обгрунтованість;

(Закінчення на 7-й стор.).

ФОТОФАКТ

На стіні Львівського будинку дитини відкрито меморіальну дошку, присвячену дітям — жертвам голокосту. Ініціатором її встановлення виступив колишній вихованець цього закладу Алекс Сорель, який нині мешкає в Ізраїлі.

На знімку: один з активістів єврейської общини Борис Дорфман виступає під час відкриття меморіальної дошки.

У КОМІТЕТАХ ВР

Податковий кодекс — завдання номер один

(Початок на 1-й стор.).

Комітет Верховної Ради України з питань фінансів та банківської діяльності запропонував парламенту розглянути протягом другої сесії майже 50 законопроектів.

Як повідомляє інформуправління ВР, у вересні мають бути обговорені, зокрема, проекти законів про запобігання та протидію легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом; про податок на доходи фізичних осіб; про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань оподаткування.

У листопаді комітет пропонує парламенту розглянути, зокрема, законопроекти про економічну амністію; про збільшення розміру неоподатковуваного мінімуму доходів громадян; про внесення змін до Закону «Про Національний банк України»; пропозиції Президента України до Закону «Про іпотечне кредитування та факторингові операції з консолідованим іпотечним боргом».

У грудні Верховній Раді пропонуватимуться до розгляду законопроекти про державний борг; про житлове кредитування громадян України, про строкові фінансові інструменти тощо.

Старі нові обвинувачення

(Начало на 1-й стор.).

Розслідування кримінальних справ доручено головному слідчому управлінню Генеральної прокуратури України.

Раніше Генпрокуратура вже обвинувачувала Ю. Тимошенко в кримінальних діяннях і навіть утримувала під вартою. Навесні цього року з подання Ю. Тимошенко Києво-Святошинський місцевий суд Києва визнав незаконним порушення Генпрокуратурою кримінальних справ стосовно Ю. Тимошенко та її чоловіка Олександра. Генпрокуратура подала апеляцію на це рішення, розгляд як нині триває.

Народний депутат Юлія Тимошенко пов'язує порушення проти неї кримінальних справ Генерельною прокуратурою України з ініціативою опозиційних сил провести у вересні акції громадянської непокори, спрямовані на досягнення мети провести дострокові президентські вибори.

Відповідаючи на запитання журналістів, вона сказала, що «це — старі обвинувачення, які тривають уже кілька років і які вже визнав незаконними Києво-Святошинський суд».

Ю. Тимошенко переконана, що слідом за порушенням кримінальних справ надійде подання Генпрокурора до Верховної Ради про зняття з неї депутатської недоторканності.

Опозиційні сили, зокрема «Блок Юлії Тимошенко», Соцпартія та комуністи, мають намір 16 вересня, в другу річницю зникнення журналіста Георгія Гонгадзе, провести в країні масові акції протесту, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

АКТУАЛЬНО

За реформи з людським обличчям

Протягом першого півріччя цього року до відділу з питань звернень громадян апарату Верховної Ради України надійшло понад 15 тисяч пропозицій, заяв і скарг громадян.

Як і торік, констатують у відділі, значна частина звернень стосується забезпечення законності та охорони правопорядку (майже 26% від загальної кількості звернень). Автори у своїх листах і на прийомі висловлюють стурбованість криміногенною ситуацією в державі, скаржаться на бездіяльність адміністративних органів, покликаних підтримувати порядок та створювати безпечні умови життя.

Гострими у листах залишаються питання соціального захисту. Кількість звернень, у яких вони порушуються, становить понад 25%. У своїх зверненнях громадяни просять звернути особливу увагу на інвалідів, ветеранів Великої Вітчизняної війни, малозабезпечені сім'ї, нарікають на наміри уряду замінити передбачені законодавством пільги системою адресної допомоги. Висловлюючи своє розуміння того, що підвищення життєвого рівня залежить від стану виробництва, дописувачі надсилають звернення з вимогами посилити вплив на реформування економіки, не стояти осторонь ринкових процесів, зменшити податковий тиск на виробника. Таких звернень з початку року надійшло майже 1,7 тис.

Майже 800 громадян висловили свої пропозиції, зауваження, а часто і невдоволення проведенням реформ на селі, зокрема, отримання та використання земельних сертифікатів, майнових паїв, а також цін на сільськогосподарську продукцію.

У першому півріччі значна частина скарг, пропозицій стосувалася проблем повернення заощаджень державою, списання боргів за послуги житлово-комунального господарства, заборгованості із заробітної плати.

У майже 600 зверненнях, які надійшли з початку роботи парламенту четвертого скликання, висловлюється ставлення до роботи Верховної Ради України, діяльності народних депутатів. Бажаючи новообраним народним обранцям успіхів, дописувачі просять їх працювати ефективно, вимагають якнайшвидшого прийняття давно обіцяних, але відкладених законопроектів.

Інформаційне управління ВР.

САМОВРЯДУВАННЯ

Хто боржників «милує» — хай за них і гроші платить

Школу побудували в Юрківці тридцять років тому. І жодного разу не ремонтували. Довели, як то кажуть, до ручки. Коли зі шкільного приміщення викинули весь старий непотріб і розпочали капітальний ремонт, дехто з односельців засумнівався: «Григорівно, чи в силах ви підняти цю руїну? Де гроші візьмете?..»

Сільський голова Валентина Цегельна осилила. Тільки на тепло для школи виділили із сільського бюджету понад 8 тисяч гривень. Решту виходила по кабінетах, випросила, «вибила». Першого вересня школа мов нова копійка зустрічала радісних учнів і батьків.

Власними зусиллями, завдяки ентузіазму сільського голови, вдалося оновити фельдшерсько-акушерський пункт, бібліотеку та й саме приміщення сільської ради, побудоване ще за волості, у 1914 році. Щоб мати постійний зв'язок з населенням, купили радіовузол. Причепурили сільський будинок культури, до якого у Валентини Григорівни особливе ставлення. Вісім років тому, до обрання сільським головою, вона ним керувала.

— Проживає у нашій Юрківці 3 тисячі населення: 1400 чоловіків і 1600 жінок, — докладно розповідала Цегельна про своє село. — Частина населення працює у місцевому сільгосптоваристві, та більшість — у місті Ватутіному, з яким у нас і межі немає. Близьке сусідство з городянами додає нам не лише «плюсів», а й чимало «мінусів».

Узяти хоча б сільські дороги. Вдень і вночі гасають ними міські вантажівки та легковики, а ремонтувати їх — клопіт сільського голови. На початку «кар'єри» не раз у дощ доводилося їй нести на плечах свій «службовий транспорт» — велосипед. А потім зібрала виконком і гуртом постановили: не тільки у Ватутіному людям по асфальту ходити, і з 80 тисяч гривень свого бюджету левову частку спрямували на впорядкування вулиць.

Ще одна проблема — газифікація Юрківки.

— Якби не списували податкових боргів за землю — давно б уже всі наші 1400 сільських осель були в теплі і добрі, — ділиться наболілим Валентина Григорівна.

— Судіть самі, — продовжила. — Промислові і сільськогосподарські підприємства, які розташовані на території сільської ради, заборгували нам понад 700 тисяч гривень земельного податку. Замість того, щоб поступово їх гасити, державні «благодійники», як завжди, за селянський кошт списали їх з боржників. А це і є наші гроші на газифікацію. Та якщо ви такі добрі та милосердні до боржника, то компенсуйте селу оті гроші, що списали з неплатників земельного податку! Скільки можна тримати селян у чорному тілі? — запитує вона.

Через «худий» бюджет не можуть у Юрківці відновити роботу дитсадка. Батьки 160 малят готові самотужки відремонтувати приміщення, впорядкувати його територію, але хто опалюватиме дошкільний заклад? Платитиме за комунальні послуги? Врешті, виділить гроші на зарплату працівникам? У сільській місцевості Звенигородського району не працює з цих причин жоден дитсадок.

— Ось так виконується закон про дошкільну освіту, — з гіркотою підбила підсумок розмови сільський голова. А через хвилину з притаманною їй рішучістю запевнила: «Та ми не здаємося! Ми доб'ємося свого».

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: Валентина Цегельна, сільський голова Юрківки.

Фото автора.

Колектив працівників апарату Верховної Ради України глибоко сумує з приводу передчасної смерті колишнього працівника апарату **ДЯТЛОВОЇ Тетяни Василівни** і висловлює щире співчуття рідним і близьким покійної.

ОФІЦІЙНО

Розслідування триває

Учора пред'явлено звинувачення у скоєнні злочину, передбаченого частиною другою статті 272 Кримінального кодексу України, начальникові дільниці вибухових робіт шахти імені Засядька Миколі Глушку. Зазначена стаття передбачає відповідальність за порушення керівною особою правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою, яке спричинило загибель людей. Глушка затримано як підозрюваного. **За повідомленням прес-центру Генеральної прокуратури України**, суд виніс постанову про арешт.

ВРОЖАЙ-2002

Почервонів синьйор–помідор

На Одещині розпочалося збирання основної тут городньої культури — помідорів. Ще донедавна урожай був під загрозою через неймовірну спеку. Не завжди допомагало й штучне поливання плантацій. Давалися взнаки несправність систем зрошування, розукомплектованість техніки, дорожнеча електроенергії, пального, води. Та, на щастя, пішли дощі — плантації ожили.

Чи не найбільше помідорів вирощують у Біляївському районі. Популярний овоч пішов на ринки з усіх його сільгосппідприємств. Щедрий урожай намічається в приватному підприємстві «Промінь», агрофірмі «Маяки», ТОВ «Троїцьке». Тут уже зібрано сотні тонн помідорів. Вони йдуть не тільки на ринки, а й на переробні підприємства. Передусім — у власні цехи, яких у районі понад десяток.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

ОСВІТА

Прозорі іспити

Під час цьогорічних вступних іспитів в Український державний університет водного господарства та природокористування, що у Рівному, батьки абітурієнтів мали змогу спостерігати за тим, як їхні діти демонструють знання, чи не прискіпливо ставляться до них екзаменатори. Як сказав проректор з навчальної роботи університету Сергій Ковальов, таке нововведення стало можливе завдяки відповідному розпорядженню ректора, спрямованому на те, щоб зробити іспити прозорими.

Олександра ЮРКОВА.

ФОТОФАКТ

Почалася чергова ротація українського миротворчого контингенту в Косово. На знімку: прибула зміна.

Фото Дмитра ШКУРКА (Укрінформ).

Літо недбалості не прощає

У Луганській області оштрафовано більш як 450 працівників дитячих та підліткових установ і 340 осіб усунено від роботи, експлуатацію 160 дитячих установ на вимогу санітарної служби тимчасово припинено. Причиною такого рішення стали систематичні порушення санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режимів. У кожному шостому перевіреному закладі виявлено порушення, які могли б призвести до виникнення спалаху захворювань на гострі кишкові інфекції. А в оздоровчому таборі «Ювілейний» ВАТ «Краснолуцький машзавод» такого спалаху уникнути не вдалося.

Алла АНТИПОВА.

ДАТА

Там мавки й русалки хвилями грають...

Науково-дослідницькими конференціями й літературними вечорами відзначили волиняни 89-ті роковини смерті геніальної поетеси Лесі Українки. На тлі вшанування пам'яті класика світової літератури вкотре постало питання про відтворення і збереження мальовничого урочища Нечимне, яке надихнуло Лесю на створення нетлінної драми-феєрії «Лісова пісня».

Цей чарівний куточок незайманої поліської природи досі дихає легендами про лісових казкових персонажів. Однак з роками він втратив свою неповторність. Вирубано віковічні могутні дуби, лісові галявини і стежки заросли чагарниками, невпинно міліє дивозеро. Пішов за димом оригінальний музейний будиночок, який нагадував хату-хижку дядька Лева з «Лісової пісні». Перетворилася на місячну поверхню занедбана дорога до урочища.

Краян дивує, що природоохоронці не використовують байдужість до пам'ятного місця за допомогою закону. Адже ще 1980 року згідно з постановою тодішньої Ради Міністрів України тут було створено ландшафтний заказник «Нечимне». Щоправда, через кілька років тутешній колгосп облаштував у заповіднику вигін для телят. Громадська худоба і досі пасеться в урочищі. Зі слів лісівників, для відтворення Нечимного потрібно не так і багато. Насамперед слід прокласти путній шлях до Лесиного куточка, заборонити випас худоби, розчистити місцину від поваленних напівзогнилих дерев. Така перспектива покладе початок і сільському зеленому туризмові, про який так багато гомонять на державному рівні.

Роман ЖИЖАРА.
Волинська область.

АКТУАЛЬНО

Чи поновлять право на безпечне довкілля?

У Печерському місцевому суді Києва розглянуто справу за позовом шести студентів до НАЕК «Енергоатом». Основна вимога молоді: поновити і гарантувати їх порушене право на безпечне для життя і здоров'я довкілля. Вони вимагають припинити протизаконну добудову другого енергоблока Хмельницької та четвертого енергоблока Рівненської АЕС. Одночасно відбулося пікетування приміщення суду з вимогами зобов'язати НАЕК «Енергоатом» провести державну екологічну експертизу цих двох атомних станцій і припинити незаконне будівництво, **повідомляє УНІАН**.

Ми звикли бачити, чим дихаємо

У першому півріччі цього року стаціонарні джерела забруднення в Україні викинули в атмосферу два мільйони тонн шкідливих речовин. Це на 62,2 тисячі тонн (або на 3,1 відсотка) менше, ніж за такий само період у 2001 році. До того ж 1,6 мільйона тонн — газоподібні та рідкі речовини. А в середньому одне підприємство забруднило атмосферу 135 тоннами шкідливих викидів.

Окрім цього в 12 регіонах країни рівень забруднення середовища збільшився. Зокрема, до цього списку потрапили Сумська, Хмельницька, Чернівецька області та Київ. А найчистішим повітря було на Херсонщині, Волині, Житомирщині, Закарпатті, Одещині, Тернопільщині та Чернігівщині, **повідомляє «Інтерфакс-Україна».**

ВІСТІ ІЗ ЗАПОРІЖЖЯ

Випробування засухою

витримали запорізькі хлібороби. Завершивши збирання ранніх зернових, аграрії області виконали програму «Зерно Запоріжжя-2002». За середньої врожайності 24,5 центнера намолочено мільйон 860 тисяч тонн зерна.

На глибині шести тисячоліть

Три роки тому один із юних запорізьких археологів, прогулюючися Хортицею, поруч зі стежиною побачив залишки керамічного горщика. Інший не звернув би на них жодної уваги. Але ж недаремно юнак захоплюється археологією...

Знахідка зацікавила і старших колег. На її місці провели шурфовку землі. Так цілком випадково на Хортиці (в районі балки Генералки) виявили пам'ятник культури енеоліту.

Учасники експедиції «Нової археологічної школи» Запоріжжя вже друге літо поспіль працюють на розкопках цього пам'ятника. Поруч із досвідченими фахівцями — члени археологічної секції обласної станції юних туристів, учні запорізьких шкіл, ліцеїв та січового колегіусу. Роботи вистачає всім. За словами начальника експедиції Олега Тубольцева, загальна площа знахідки — майже квадратний кілометр.

Минулого літа на розкопках виявлено залишки кількох сотень різних предметів. Серед найцінніших експонатів — кістяна трубка, уламок підвіски з ікла лисиці чи вовка тощо. Власне, ці знахідки й дали фахівцям підстави стверджувати, що на Хортиці виявлено пам'ятник культури енеоліту. Археологи дійшли висновку: знахідкам 5—6 тисяч років і належать вони до так званої Михайлівської культури.

— Ми поставили перед собою завдання дослідити й проаналізувати всі знахідки, — заявив Олег Тубольцев. — Сьогодні їх кількість сягає тисячі екземплярів: від горщика зі «шнурівкою» (вид орнаменту) до вістря стріли. До речі, чимало знахідок можна відреставрувати повністю.

Новосілля за безпроцентний кредит

Ключі від довгоочікуваних квартир у дев'ятиповерховому будинку по вулиці Чарівній, що в Запоріжжі отримали 140 сімей працівників ВАТ «Мотор-Січ». Вісім років тому помешкання почали зводити підрядним способом через УКБ міськвиконкому за рахунок коштів членів житлово-будівельного кооперативу, однак незабаром будівництво припинилося. А позаминулого року керівництво ВАТ «Мотор-Січ», дбаючи про інтереси колективу, прийняло рішення: завершити довгобуд за свої кошти. Втілили ідею завдяки безпроцентному кредиту підприємства, з яким новосели розраховуватимуться 10—15 років.

Китайський короп — до столу атомників

Цех біологічної меліорації — так тепер називається рибне господарство, розташоване на території ставка-охолоджувача Запорізької АЕС. Продукція, яку тут виробляють, йде на підприємства громадського харчування атомної станції, а також у профілакторій АЕС, школи та дитячі садки. Використовуються переважно товстолобик та короп. Їх вирощуванню сприяє й те, що вода в ставку, який донедавна орендували різні рибні господарства, протягом усього року залишається теплою.

Нині в новому цеху АЕС займаються не лише відтворенням і виловом риби, а й її селекцією. Приміром, нещодавно сюди завезли китайського коропа. Працівники нового цеху станції сподіваються одержати гарне потомство цієї, як стверджують гурмани, смачної риби, **повідомляє наш власний кореспондент Олександр АБЛІЦОВ.**

ФОТОФАКТ

В АТ «Київський суднобудівний-судноремонтний завод» спущено на воду перший (із двох замовлених російським ВАТ «Газпром») теплохід. Судно спроектоване для експлуатації в закритих та відкритих морях і на внутрішніх водних шляхах.

Фото Юрія ІЛЛЕНКА (Укрінформ).

Маестро виховує юнгу

На думку чемпіона регати, у цьому приховано сенс змагань з парусного спорту, що відбулися в Одесі.

Георгій Андріжієвський, 36-річний капітан одеської яхти «Маестро», абсолютної переможниці регати «Кубок портів», яка зібрала 231 яхтсмена з України та Росії, вважає найважливішим результатом змагань підготовку резерву українського парусного спорту. Це одна з причин, чому Георгій, у минулому член збірної України та СРСР, вирішив узяти до свого екіпажу юнгою 13-річного Артема Чулюкіна, для якого потрапити до екіпажу легендарної яхти — велика удача.

«Маестро» традиційно максимально високо встановлює планку будьяких змагань в Україні, в яких бере участь. Сама яхта, створена провідним конструктором, новозеландцем Брюсом Фарром, одразу стала переможницею чемпіонату світу у своєму класі. Одеський морський торговий порт, який завжди культивував парусний спорт, ураз зібрав п'ятизначну суму доларів і купив красуню. Одесити Олег Чижов, Сергій Черв'яков, Георгій Андріжієвський та Олександр Нечипорук, котрі в різний час виступали за збірну країни, разом зі своїми земляками вкотре прославили Одесу, випередивши на «Маестро» понад 200 екіпажів у регаті «Колумб-500». Це міжнародний проект, присвячений п'ятсотліттю відкриття Америки Христофором Колумбом, з маршрутом: Генуя (Італія) — Кадис (Іспанія) — Лас-Пальмас (Канарські острови) — Сан Хуан (о. Пуерто-Рико) — Нью-Йорк (США) — Бостон (США) — Ліверпуль (Велика Британія). Найвищу нагороду «Кубок Колумба» вручив екіпажеві яхти король Іспанії Хуан Карлос.

Зв'язок незвичайної історії чудової яхти із, здавалося б, місцевими змаганнями символічний для тих, хто знає, що «зіркова» команда «Маестро» продовжує задавати тон уже не тільки на гоночній дистанції.

Відомий гонщик в олімпійському класі «Торнадо» Олег Чижов, нині головний суддя «Кубка портів», у сімдесяті роки, залишивши кар'єру спортсмена, привів до збірної країни нинішнього директора Одеського яхт-клубу, одного із організаторів змагань Сергія Черв'якова і капітана «Маестро» Георгія Андріжієвського. Останній, за підтримки тренера та товариша по команді, має на меті зробити з юнги Артема Чулюкіна моряка та гонщика. А головне — розвинути якості хорошої, надійної людини. На «Маестро» це цiниться значно вище за інші необхідні властивості з часів походу до Америки за славою.

«Якщо ти чогось не знаєш, у човні тебе навчать. Не встигаєш — підстрахують. Настане час, навчатимеш і страхуватимеш ти». Поки що юнги Артема Чулюкіна стосується лише перша частина цього правила.

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

Надія СВЄТЛИЦЬКА.

Гуманізм з «Голочки»

Фото Геннадія КАБАЧЕНКА.

Коли десять років тому молодий учитель російської літератури Артем Кияновський взявся за створення приватної школи, в його затію мало хто вірив: який з 22-річного хлопчака директор?! З таких же, молодих-зелених, і колектив зібрав. Своє дітище назвав не зовсім звично: школа гуманітарної праці. Так тоді й сказав: діти мають рости не лише грамотнимивченими, а й неодмінно, і це найголовніше, — людяними.

Як усі ці роки боровся, виживав і воював з чиновниками «нетрадиційний» директор, можна писати окрему книжку. Зате коли ШГП відвідала донька видатного педагога Василя Сухомлинського, вона визнала: це те виховання, та праця, котрій віддав себе до останку невгамовний директор Павлиської школи на Кіровоградщині.

Звичайно, вихованці приватної школи, при якій нині працює ще й дитсадок, — то діти не з бідних сімей. Але гуманітарна школа свій «профіль» виправдовує: щоліта, п'ятий рік поспіль, тут відкривається оздоровчий табір. «Голочка» (школа розташувалася в колишньому дитсадку швейної фабрики) гостинно прочиняє двері для дітей з незаможних родин та сиріт. Хоч як скрутно, директор Кияновський, депутат міськради, все-таки знаходить можливість власним коштом та з допомогою спонсорів, аби діти могли змістовно відпочити, ситно й смачно поїсти (запевняю скептиків, сама обідала разом з дітьми в затишній їдальні, де на столах на крохмалені скатертини і вся належна «за протоколом» сервіровка: ножі, виделки, серветки тощо — нехай вчаться етикету!). Неодмінно вихованці «Голочки» відвідують кіно, театр, виставки, дитячі атракціони. Завершення табірної зміни — то загальне свято. З тортом на всіх і подарунком від директора для кожного **(на знімку)**. А торік Артем Олександрович знайшов можливість кожній багатодітній родині, чиї діти відвідували «Голочку», передплатити «Голос України». Скільки було вдячних дзвінків і до школи, і до корпункту! Зворушені батьки зізнавалися: вже й забули, що таке газета в домі.

Алла БРУСИЛОВА.

Херсон.

ТЕНДЕНЦІЇ

Цікаво дорослим і дітям

Повернути сім'ї її роль, закладену самою природою, — мета міжнародного фестивалю-школи «Сім'я золотого віку», що відбувся в селі Лимани Жовтневого району Миколаївщини. Учасники — представники соціальних центрів, державних і громадських структур, партій, бізнесмени, родини.

Окресливши головні проблеми, учасники фестивалю з України, Росії та Білорусі намагатимуться змоделювати форми середовища, в якому немає місця соціальним хворобам. Стрижнева ідея фестивалю — необхідність повернути батьків обличчям до дітей.

Анатолій РОМАНЮК.

Миколаївська область.

Наміняла бабця євро...

ШАХРАЙСТВО

Одинокі пенсіонери Волині стають жертвами спритних аферистів, які під виглядом працівників місцевих соцзабезів, благодійних організацій, чорнобильського фонду, видурюють гроші.

Літня мешканка обласного центру Марія Г. почувалася на сьомому небі, коли на вулиці познайомилася з симпатичною білявкою, яка представилася працівницею міського соцзабезу. Після задушевної розмови жіночка зголосилася посприяти старенькій в отриманні матеріальної допомоги. Вирішили не зволікати й одразу у помешканні бабусі скласти відповідну заяву-прохання до міськвиконкому. Хоч як дивно, а дорогою зустріли ще одну «благодійницю» — знайому білявки.

Розговорилися. Незнайомка здивувалася, що бабця досі не знає про рішення уряду терміново обміняти гривні на євро. «Добродійниці» запропонували пенсіонерці прискорити обмін, для чого треба було негайно переписати номери гривневих купюр. Розчулена бабуся не встигла й кліпнути, як втратила 800 гривень.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

ОТАКОЇ!

Зброю виготовляв... для колекції

У фрезерувальника Алчевського металургійного комбінату виявлено зброю кустарного виробництва — два пістолети, набої калібру 9 мм, заготовки та деталі для зброї. Нарізки, заготовки та патрони було вилучено і на його робочому місці. Петро Митрохін не став заперечувати, що є автором розробок пістолетів та патронів і розповів, як зумів налагодити їх виробництво. Обладнавши майстерню в гаражі, як підсобний матеріал він використовував будівельно-монтажні деталі. Ідея створення зброї народилася ще п'ять років тому, після детального вивчення журналу «Мастер. Оружие». На робочому місці завжди можна було виточити потрібну деталь. Навіщо? Хотів створити колекцію зброї. Щоправда, одного разу продав кустарну «Беретту» за 300 гривень. А ще один пістолет закопав, вирішивши, що він невдалий. Під час слідства належить з'ясувати, чи єдиний це проданий пістолет і чи не має небезпечний винахід фрезерувальника стосунку до факту нападу на касира меткомбінату, що стався у лютому нинішнього року.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

ФОТОФАКТ

У севастопольські лікарні щодоби звертаються щонайменше 5 осіб, постраждалих від укусів котів та собак. Цікаво, що у більшості випадків люди потерпають не від бездомних, а від свійських тварин.

Фото Сергія СВЄТЛИЦЬКОГО.

ЕКОЛОГІЯ

Чи зупинять нафту?

У нижній частині Дунаю, що протікає територією України, знову виникла загроза екологічної катастрофи. «Сюрприз» піднесли румуни: внаслідок розриву трубопроводу на річці Прахова, притоці Дунаю, у воду потрапила велика кількість нафти. Пляма площею кілька десятків квадратних кілометрів швидко просувається вниз Дунаєм. Румунська сторона, правда, заспокоює: там споруджують штучні перепони, аби пляму затримати. Українські фахівці налагодили забори води в Дунаї й уважно відстежують ситуацію.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

На кордоні затримано чеченців

Семеро озброєних чеченців було затримано минулої суботи за порушення грузинсько-російського кордону. Всі вони, у тому числі й поранені, доставлені в Тбілісі.

Затримані стверджують, що брали участь у недавніх боях в Ітум-Калинському районі Чечні й були «видавлені» російськими військовими в Грузію. У прикордонному департаменті Грузії висловили здивування, що група чеченців порушила кордон на тому напрямку, де прикордонна служба РФ змінила пости.

Нині чеченці перебувають у Республіканській лікарні грузинської столиці. Як заявив журналістам начальник слідчого управління МДБ Грузії Малхаз Салакая, група чеченців за грузинським законодавством обвинувачується в незаконному перетинанні кордону, зберіганні і носінні зброї та боєприпасів. М. Салакая також підкреслив, що чеченці можуть бути видані російській стороні, якщо вони розшукуються за скоєння тяжких злочинів Генеральною прокуратурою Росії. Найближчим часом Ваке- Сабурталинським судом Тбілісі буде розглянуто питання про попереднє ув'язнення затриманих, після чого вони продовжать лікування в тюремній лікарні.

Міністр державної безпеки Валерій Хабурдзанія цілком припускає, що, крім затриманих, до того району могли проникнути й інші групи. Проте точно встановити це поки що не вдалося.

Тим часом у неділю вранці кілька літаків Су-25, що вторглися в повітряний простір Грузії з північного напрямку на чеченській ділянці кордону, з третьої до п'ятої ранку завдавали ракетно-бомбових ударів у районі гори Чонто. За два кілометри від кордону з Росією знайдено три авіабомби, що не розірвалися. Жертв немає. Це вже четвертий випадок порушень.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.
Тбілісі.

ФОТОФАКТ

Восьмирічна дівчинка і чоловік загинули, а більш як 25 осіб дістали поранення внаслідок вибуху начиненого динамітом автомобіля в іспанському курортному місті Санта-Пола. Вибух стався перед будинком поліції, поряд з яким — автобусна зупинка. Теракт, як припускають, скоєно баскським сепаратистським угрупованням ЕТА. Дівчинка стала двадцятою за ліком дитиною, котра загинула внаслідок терактів ЕТА. За наявною інформацією, вона — дочка одного з агентів цивільної гвардії, проти яких було спрямовано недільний теракт.

Тим часом у Мадриді двох членів угруповання засудили до 743 років тюремного ув'язнення кожного.

Ізраїльська рулетка

Життя в Ізраїлі нагадує гру в «Російську рулетку». Ніхто не знає, чим можуть закінчитися відвідання магазину, поїздка в автобусі, обід у ресторані... Навряд чи хтось виходить тут просто погуляти. Сумну реальність підтвердила минула неділя: 5 терактів і 13 загиблих. А вчора вранці було обстріляно машину ізраїльтян. Загинуло подружжя, поранення дістав дворічний хлопчик.

Новий виток насильства передрікали «ГУ» в Посольстві Палестини в Україні і пов'язували його з ізраїльським авіанальотом на сектор Газа. Тоді загинули 16 палестинців і один із лідерів ХАМАС Салах Шахаду. Хамасівці пообіцяли помститися, а арафатівці розписалися у своєму безсиллі запобігти цьому.

Ізраїльська ж влада, судячи з усього, не знає, як припинити терор, і метушиться між прийняттям взаємовиключних рішень — від послаблення режиму «жорсткої ізоляції» до його посилення, від заяв про утримання від ударів у відповідь до погроз і руйнування будинків палестинців.

Яна СТАДІЛЬНА.

«Нова хвиля» відбушувала

Протягом п'яти днів у Юрмалі бушував міжнародний конкурс молодих виконавців популярної музики «Нова хвиля». Водночас до третьої-четвертої ранку гримів фестиваль «Нічне життя», сцену для якого було споруджено безпосередньо на пляжі.

Перше місце і 20 тис. доларів завоював російський дует «Смеш», зачарувавши журі відомою піснею з модного мюзиклу «Нотр-Дам». Друге і третє місця посіли американка узбецького походження Марина Челло і латиш Яніс Стібеліс, який працював колись у групі Лайми Вайкуле. Він відповідно «заробили» в Юрмалі 15 і 10 тис. доларів.

Серед 15 учасників юрмальського фіналу Росія була представлена найширше: три групи і троє соловиконавців. Українці ж не пробилися далі півфіналу. Цікаво, що російську групу «2х2» рекламовано як «інтелектуалів з Дерибасівської». У одеситів, які захищали честь російського триколора, 10 вузівських дипломів на чотирьох. Не лише Жванецьким і Карцевим збагачує Україна російську культуру... Зате у рок-концертах на пляжі брала участь рок-група «Океан Ельзи».

Гендиректор конкурсу Олександр Румянцев без зайвої скромності порівняв «Хвилю» з «Євробаченням». «Нова хвиля» — це нові імена та ідеї, яких чекає сцена, — наголосив він, — бо розрив між зірками і молодими виконавцями драматичний. Не тому, що нема талантів. Найвпевніше, бракує технологій». При цьому член журі композитор Ігор Крутий стверджує, що організатори не мають на меті комерційну розкрутку молодняка, «як у Ялті чи на «Слов'янському базарі»: «Ми просто хочемо, щоб цей фестиваль стояв не в одному ряді з іншими, а набагато вище».

До залу «Дзинтарі» йшли переважно на старі імена. Принадою були Алла Пугачова & Філіпп Кіркоров, Валерій Леонтьєв, Олександр Малінін, Лайма Вайкуле, Анжеліка Варум, Кристіна Орбакайте, Леонід Агутін і Тото Кутуньйо.

Де багато «зірок», там зазвичай не уникнути курйозів і скандалів. Пугачова, приміром, під час прес-конференції просторікувала про цілковиту дебілізацію сучасної естради, для якої характерна рифма «гоміки—гномики». А на запитання, коли вона востаннє була щасливою, відповіла: «А оце щойно з Філіппом у номері!..»

Не обійшлося і без судового позову. Володимир Макаренко, президент конкурсів «Юрмала», що проводилися у дев'яності, зареєстрував цю назву як товарний знак. Тому він вважав себе ущемленим і зажадав стягнути з відповідачів збитки й накласти заборону на проведення конкурсу «Нова хвиля» та його трансляцію по телебаченню. Адже новий конкурс «продовжує експлуатувати музично-історичну спадщину і законом захищену популярну марку, вводячи в оману телеглядачів». А латвійська група «Prata Vetra» звернулася до Центру захисту прав споживачів з претензією на оманливу рекламу. Бач, у рекламних плакатах було вказано, що ця група гратиме в «Нічному житті», а вони й не збиралися цього робити. Невідомо, скільки відсудить група за моральні збитки, але точно можна сказати: безплатною рекламою вона себе забезпечить.

Володимир СТРОЙ.
Юрмала—Рига.

Безплатний «сир» у мишоловці

Днями в Німеччині спалахнув новий скандал, що дістав назву «літакового». До нього причетні відомі політики, які в особистих цілях використовували службове становище.

Ідеться про так звані «повітряні милі» авіакомпанії «Люфтганза» — систему тарифних знижок громадянам, які часто літають. Оскільки депутатам Бундестагу у службових справах літати доводиться часто, то вони заробляють досить багато «пунктів», що дають їм змогу подорожувати дешевше. Дехто з них у своє службове право автоматично переніс на членів сім'ї, а також на свої приватні польоти.

Першим серед тих, хто спокусився літати за пільговими, а то й безплатними, квитками було названо берлінського сенатора з економічних питань, одного із засновників Партії демократичного соціалізму Грегора Гізі. Він, коли був депутатом Бундестагу, отримував безплатні квитки на рейси «Люфтганзи» для дружини і дочки. І хоча використання пільг, надаваних авіакомпанією за приватні польоти, не становить загрози суспільним фінансам, Гізі довелося піти у відставку. Розчарування виборців було надто вже велике. Адже досі Гізі вважали мало не найпопулярнішим лівим політиком, особливо в Берліні. У виступах він завжди наголошував на чистоті своїх моральних принципів.

Важко сказати, скільки депутатів Бундестагу користувалися такими послугами «Люфтганзи». Втім, газета «Більд» обіцяє оприлюднити список парламентаріїв, котрі мали сумнівні пільги.

...У суботній політичній телепередачі, в якій брали участь канцлер Герхард Шрьодер та популярний актор і відомий письменник Пітер Устинов, ведуча запитала останнього, чому він ніколи не пробував себе в політиці. На що цей уже дуже літній і авторитетний чоловік відповів не без деякого гумору та майже з дитячою безпосередністю:

— Бо я не почуваюся готовим жити так правильно, як живуть наші політики...

Валентина ПИСАНСЬКА.
Франкфурт-на-Майні.

ХРОНІКА. ФАКТИ. ПОДІЇ

■ *Нью-Йорк*

Є план. Навіть шість

У США розроблено шість планів операції зі скинення Саддама Хусейна. Вони варіюються від «полегшеного варіанта» «Бурі в пустелі» до закидання в Багдад підрозділів спецпризначення з метою спровокувати повстання опозиції.

■ *Кишинів*

Пропав безвісти

Правоохоронні органи Молдови оголосили таким, що пропав безвісти, заступника директора департаменту інформаційних технологій Петра Димитрова. Департамент перебуває в безпосередньому підпорядкуванні уряду країни і розробляє автоматизовані системи управління, зокрема контролю за контрабандою та незаконною міграцією.

■ *Токіо*

Пронумерують усіх

Японцям присвоюють 11-значні номери. В Країні сонця, що сходить, запроваджують загальну комп'ютеризовану систему реєстрації населення.

■ *Пекін*

Аварія на шахті

19 гірників опинилися замкнутими під землею внаслідок пожежі на шахті в Китаї. Рятувальні роботи, що тривали в ніч на понеділок, не дали жодних результатів.

Не нашкодь!

Китай різко засудив намір президента Тайваню Чена Шуйбяня провести референдум про цілковиту незалежність острова від материкового Китаю. «Прагнення президента Тайваню до незалежності може завдати шкоди економіці острова і привести його до катастрофи», — підкреслили в МЗС країни.

■ *Берлін*

Лондон переходить на євро

Лідер партії християнських демократів Німеччини Едмунд Штойбер закликав Велику Британію приєднатися до країн Євросоюзу, котрі вже прийняли євро як єдину валюту. За словами Штойбера, інакше Британія завдасть собі шкоди.

■ *Ла-Пас*

Новий старий президент

Болівійський конгрес під час сесії, що тривала понад добу, обрав нового президента країни. Ним став Гонсало Санчес де Лосада. Цей бізнесмен-мільйонер уже обіймав президентський пост з 1993 по 1997 рік.

■ *Хейнола*

Господарі поза конкуренцією

На чемпіонаті із сауни, що відбувся у фінському місті Хейнола, переможницею стала команда Фінляндії. Учасникам щорічного міжнародного змагання було запропоновано якнайбільше часу провести в парній, нагрітій до 110 градусів за Цельсієм. Усі три перші місця серед чоловіків посіли фіни, для яких сауна — традиційний вид дозвілля.

■ *Вашингтон*

Буш у відпустці

Від сьогодні президент США їде на місяць у відпустку. Він вирушає на своє ранчо в Техас, де відпочиватиме до 2 вересня.

На знімку АП: перед тим, як відпочити на ранчо, Буш здійснив тренування. Для цього він на два дні полетів розслабитися до батьків. Там і рибку з батьком та братом половив, і у гольф досхочу награвся.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Що чатує на «Сокола —

(Початок на 1-й стор.).

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО

Брильянт для диктатури олігархів?

Не треба мати великого розуму, щоб помітити, як часто-густо залишаються далеко не виправданими сподівання, пов'язані зі зміною власника на тому чи іншому державному підприємстві. З підкреслено-переконливим виглядом, не опустивши сором'язливо очей, держава збуває з пліч зайвий клопіт, поставивши чергову «галочку» у графі «приватизація».

— Знаємо, що «Голос України» захищає права й інтереси трудових колективів, тож просимо допомогти й нам, — казали авторові цих рядків працівники заводу «Сокіл», котрі надіслали до редакції колективного листа. — Наше підприємство ще молоде й перспективне, але багатолітнє безгрошів'я, часту зміну керівників люди терпіти вже не можуть. Цьогоріч, зрештою, вперше за тривалий час побачили зарплату, та комусь, певне, це не до вподоби. Незрозуміло, хто і з якою метою прагне придбати завод за безцінь...

Приладобудівний завод «Сокіл» зводили в Новій Каховці як одне із стратегічних підприємств, покликаних забезпечити непорушність і могутність кордонів та престижу СРСР. Місце для свого об'єкта Міністерство оборони обрало не випадково. Нова Каховка зосереджує в собі важливі вузлові складові: поєднання автомобільних, залізничних, водних шляхів, а до всього — поряд ГЕС на Дніпрі. Тодішня політика зобов'язувала дбати і про забезпечення стратегічного виробництва кваліфікованими кадрами. Паралельно із заводськими цехами зростали приміщення ПТУ і студентські аудиторії приладобудівного технікуму. Тож цілком закономірно, що й за умов розвалу «великого й могутнього», з огляду на значну питому вагу «оборонного» об'єкта, заводу «Сокіл» було визначено роль провідного виробника гідроакустичного обладнання для потреб національних збройних сил та флоту. На його складах і сьогодні зберігається на п'five мільйонів гривень важливої продукції. А вартість основних виробничих фондів становить 41 мільйон.

Державне, дешеве, доступне...

Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» завод вирішив використати як шанс на відродження, спираючись лише на першу частину назви. То лиш на перший погляд слово «банкрут» загрозливим видається. Завдяки йому можна самотужки «оздоровитися» і продовжити роботу підприємства, бо на час процедури «заморожуються» усі борги, а погашення їх можна «розтягти» на певний час.

У листопаді минулого року за позовом ТОВ «Новокаховський водоканал» Господарський суд Херсонської області порушив справу про банкрутство ВАТ «Приладобудівний завод «Сокіл». (Банкрутство справді посприяло відродженню: за перше півріччя нинішнього року завод у кілька разів збільшив випуск продукції, зменшилися прямі збитки). На час порушення справи не було завершено приватизацію підприємства, власником 67 відсотків акцій якого виступає держава. Згідно із законом суд ухвалив рішення про припинення приватизації ВАТ. Ухвалу було надіслано в усі належні інстанції, а насамперед — до Фонду держмайна України.

— Проте наш пакет акцій залишився на торгах, до того ж почав стрімко падати в ціні, — зазначає голова правління заводу Олександр Пономарьов, призначений торік керівником, людина, котра два десятиліття своєї діяльності поклала на олтар підприємства. — Пакет уже мав досягти «критичної» вартості — 1,6 мільйона гривень — і бути негайно реалізованим. На сполох ударив арбітражний керуючий. На численні звернення настирливому розпоряднику майна зрештою пояснили, що ФДМУ... не знає про судову ухвалу. Спільними зусиллями третьої влади та адміністрації заводу вдалося домогтися (за два дні до оголошених торгів), щоб голова фонду Олександр Бондар видав наказ про призупинення продажу.

Тут знають, як відвернути

Чоловіки та жінки мріють бути щасливими. Продовження роду — це щастя? Ніхто ще не дав точного визначення, що це таке — щастя.

Але... Шлюб розпався, бо не було дітей, дружина пішла до іншого, бо чоловік остогид, батько відмовився від дочки, бо вона не спитавши дозволу зробила його дідусем, син став гвалтівником, бо був хворий, дочка залишила дитину в пологовому будинку, бо....

Усе це — людські драми, які нікому не приносять щастя. І водночас усе це — прояви незнання, святенництва, хвороб суспільства.

Чи можна відвернути драми?

Жінки в білому

Жінки в білому над цим і працюють. Їхня адреса? Дніпропетровський міський пологовий будинок № 2. Скажете, пізно запобігати деяким драмам уже в пологовому будинку. Помиляєтеся. Бо це не просто пологовий будинок, це, я б сказала, аура небес, де, кажуть, народжуються шлюби. І жінки в білому — сентиментальні такою мірою, якою це необхідно, щоб запобігти драмам. Для цього вони — глибоко освічені, наполегливі, точні в руках скальпеля та думки, відповідальні. Вони надійні та обачливі, знають, що треба дівчатам і хлопцям, чоловікам та жінкам. У цьому пологовому будинку-клініці 19 відділень. На їх базі працюють кілька центрів — планування сім'ї, репродукції людини, дитячої та підліткової гінекології, навчально-методичний.

▼ Завідуюча відділенням новонароджених Світлана ШАХОВА тримає на руках дівчинку, яку покинули батьки.

І тому тут реалізують такі національні програми, як «Діти України», «Планування сім'ї», «Репродуктивне здоров'я людини 2001—2005». Ці програми неначе виплавляють одна з одної, розвивають систему — запобігання особистим драмам чоловіків та жінок, а отже, оздоровлюють і суспільство загалом, працюють на зміцнення генофонду нації.

Що може бути благородніше

— Ми надаємо всі види допомоги жінці від її народження, — каже головний лікар Дніпропетровського міського пологового будинку № 2 Людмила Падалко. — На жаль, навіть у немовлят бувають патології.

Людмила Падалко

Бажана і небажана вагітність, пологи, безпліддя, пухлини, люди, які мають проблеми з цим, — усе це наші пацієнти.

Одними з перших у країні створили чоловіче відділення для розв'язання проблем безплідних шлюбів, статевої дисгармонії, сексуальних розладів. Чоловіки проходять лікування в денному стаціонарі.

Амбулаторно наші пацієнти відвідують жіночу консультацію, центри планування сім'ї та репродуктивного здоров'я людини.

Клініка розрахована на 330 місць, у ній працюють 650 осіб. Тут також клінічна база кафедри акушерства, гінекології та перинатології Дніпропетровської державної медичної академії. І, як сказала доктор медичних наук, професор Зінаїда Дубоссарська, рівень самої клініки — це рівень не «его», а «я» і головного лікаря, яка, до речі, будучи заслуженим лікарем України, захистила кандидатську рік тому, і кафедри. Вперше за багато років існування кафедра одержала грант з українсько-швейцарського проекту. Ним передбачено створення разом із Міністерством охорони здоров'я, головним акушером-гінекологом України Борисом Венцковським спеціального методичного посібника. Адже практичний бік наукової діяльності цієї кафедри — це численні консультації із найскладніших проблем здоров'я жінок, дітей, підлітків. На базі відділень пологового будинку виконано 15 кандидатських дисертацій, у стадії написання — дві докторські та сім кандидатських.

«Стирають грані»

У грудні 2000 року було ухвалено рішення: міський пологовий будинок № 2 вважати центром репродуктивного здоров'я не тільки самого Дніпропетровська, а й області загалом. За словами головного акушера-гінеколога обласного управління охорони здоров'я Валентини Гінзбург, завдяки цьому область отримала можливість виконувати національну програму «Репродуктивне здоров'я 2001—2005». У житті це означає, що знизилася кількість абортів у підлітків, кількість пологів має тенденцію до збільшення, бо «завершення вагітності пологами є нормальним фізіологічним процесом». І пологовий будинок № 2 надає дівчатам-підліткам найкваліфікованішу допомогу. Як і жінкам пізнього репродуктивного віку, так званої золотої осені.

Третя проблема, яку стало можливо розв'язувати завдяки тому, що пологовий будинок почав приймати пацієнток із області, — проблема смертності новонароджених. За словами Валентини Григорівни, три з одинадцяти лікувальних установ області, зокрема й пологовий будинок № 2, мають реанімаційне відділення і для новонароджених, і для жінок.

Розв'язання проблем безпліддя, невиношування, лікування лапароскопічними методами — усе це тепер стало доступне для жінок із сільської місцевості, районних центрів. Зазвичай це тяжко хворі, малозабезпечені, підлітки з малоімущих родин. Хто, якщо не місто, їм може допомогти?

І, правду кажучи, це була ініціатива колишнього міського голови, а нині глави облдержадміністрації Миколи Швеця. Там керівництво Дніпропетровська та області дійшло спільного знаменника, ухвалило, так би мовити, вольове політичне рішення. Воно також і практичне, бо конкретно його виконує другий міський пологовий будинок. Але... це благо, з'ясовується, незаконне, якщо дотримуватися Бюджетного кодексу.

— Він поставив дуже багато табу, — каже Людмила Іванова, головний лікар і депутат обласної ради. — Адже рідніше не буває — місто та область, а фінансування суворо розділене.

Чимало заборон і стосовно сільської охорони здоров'я. Лікарі та медпрацівники не можуть визначитися, хто є їхнім роботодавцем, бо їх не може взяти на роботу головний лікар центральної районної лікарні, а сільська рада не є роботодавцем. Тому потрібно удосконалювати законодавство. І ми сподіваємося на наших народних депутатів від Дніпропетровщини Анатолія Володимировича Клименка, Леоніда Григоровича Сергієнка, Сергія Анатолійовича Бичкова, Олександра Олександровича Шевченка.

Так, ми відчуваємо підтримку центру, коли йдеться про закупівлю обладнання. Але національні програми треба також фінансувати не

політ чи тенета?

Гріх підозрювати національну майнову скарбницю в зумисному заниженні «тарифу». Гріх подумати, що «Сокола» їй замовили — за п'ять копійок у базарний день...

На «Сокола» полює «Кобра»

Наступні події все-таки змусили «соколят» согрішити. До порядку денного чергових зборів акціонерів заводу ФДМУ несподівано вносить додатково питання про зміну керівника. Тоді як за погодженням між Міністерством промислової політики і ФДМУ контракт з Пономарьовим укладено до 2006 року. На захист інтересів підприємства чомусь не став і ЦК галузевої профспілки в особі Юрія Тихонова.

Відкинувши клопотання Новокаховського міськвиконкому, Херсонської облдержадміністрації, Міністерства промполітики, представник фонду на зборах залишає відкритим питання перебування на посаді нинішнього керівника. Незручний? До того ж на зборах Фонд держмайна до складу спостережної ради ввів двох нових осіб, мовляв, на вимогу групи акціонерів з 10 процентами акцій: досі нікому не відомих колективу Едуарда Гончарова і Миколу Пчельникова, котрий на зборах про себе сказав: «Наша фірма має кошти, виявляє інтерес до заводу. Виплачуємо вчасно зарплату, акціонери одержують дивіденди. Взагалі я представляю компанію «Кобра», місто Макіївка, Донецька область».

■ ■ ■

Банкрутство справді посприяло відродженню

■

— Збори акціонерів остаточно розкрили хитро вибудувану комбінацію, коли певні структури намагаються заволодіти заводом менш як за два мільйони, тоді як його активи сягають 56 мільйонів гривень, — каже міський голова Нової Каховки Борис Силенков, людина відверта і не з тих, хто звик озиратися й підтакувати. Цими якостями Борис Віталійович завжди вирізнявся з-поміж херсонського владного Олімпу, що не завжди і не в усіх знаходило схвалення. — На жаль, — продовжує Силенков, — розпродаж стратегічних об'єктів в Україні за зниженими цінами — справа не нова. Свого часу контрольний пакет акцій Херсонського комбайнового заводу було продано за ціною одного комбайна. Були в мене і представники «Кобри». Ні пропозицій, ні бізнес-плану. Просили підтримати. Для чого? Щоб вирізати завод на металобрухт?.. Я тут для того, щоб зберегти й розвивати економіку міста, краю, зрештою, імідж держави.

Політ чи тенета?

«Сокіл» сьогодні — зі зв'язаними крилами. Його долею переймається і міська, і обласна влада — керівники Борис Силенков та Анатолій Юрченко клопочуть про завод у всіх належних відомствах. Стурбований і давній партнер заводу — відоме конструкторське бюро «Південне», що в Дніпропетровську. З 1992 року між заводом і КБ існують тісні стосунки — у виробництві приладів народногосподарського та ракетно-космічного призначення. «Південне» фінансує будівництво заводського пансіонату на Арабатській Стрілці, перша черга якого функціонує вже три роки. У найближчій перспективі — розміщення на заводі замовлень КБ на суму трьох мільйони гривень щорічно та сприяння в реалізації сьогодні готової продукції. Генеральний директор «Південного» Станіслав Конюхов звернувся до Кабінету Міністрів з проханням передати в управління КБ державний пакет акцій заводу.

Надходять клопотання і на ім'я голови Херсонської облради та облдержадміністрації Анатолія Юрченка та до Міністерства промислової політики. «Посприяйте нашим ініціативам у відновленні виробничого процесу на заводі», — просить невідомий В. Невзоров, директор товариства з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Югпроминвест» з Макіївки Донецької області.

Що чатує на «Сокола» — політ чи тенета?

Алла БРУСИЛОВА.

Нова Каховка—Херсон.

сімейні драми

тільки з місцевого, а й з державного бюджету.

Скільки коштують пологи

Під час нашої розмови з жінками в білому ми не одержали прямої відповіді на це запитання. А непряма — 150 гривень виділяє, приміром, Кривий Ріг на пологи вагітної жінки, в разі кесаревого розтину — 400, місто сплачує 100 гривень для лікування вагітної у стаціонарі. І мерові щодня надходить звіт про кількість проведених операцій, пологів. У цьому місті, кажуть жінки в білому, немає проблем з медикаментами. Зате є телефон, що працює цілодобово, за яким вагітні можуть повідомити, що з них медики вимагали гроші...

Але, всім відомо, це — виняток із правила. Горезвісний список медикаментів, що їх необхідно принести із собою до пологового будинку, — реальність. Та хто насміліться дотримуватися дилеми: Конституція чи життя...

При кожній лікарні є фонд, куди вносять, хто скільки може. Щоб поділити на всіх. Як сказала головний акушер-гінеколог Олена Котенко, виходить Охрімова свита, яку ми тягнемо з голови на ноги і з ніг на голову. І запропонувала: потрібне запровадження диференційованого страхування. Бо за кошти міста неможливо допомогти всім. І однаково добре.

З таким висновком неможливо не погодитися, тим паче, звернула увагу Валентина Григорівна, що скасовують прописку. І як бути з роздільними міським та обласним бюджетами, приміром, охорони здоров'я? Висновок її точний: неможливо, щоб закони суперечили один одному.

Таїнства природи — в руках медиків.

Аура хмар

У центрі планування сім'ї, який очолює кандидат медичних наук Світлана Бондаренко, досить велелюдно. Люди — в пошуках свого щастя, в пошуках шляху, що здатний відвернути особисті драми. Тут немає написів на дверях кабінетів, аби не бентежити людей зайвою інформацією, хто з якого особистого інтимного приводу і по яку конкретну допомогу прийшов сюди.

Світлана Бондаренко

Якнайбільше уваги і такту, інформації та... тренінгу. Так, так, тренінгу. Його проводять фахівці центру і з лікарями різних спеціальностей, і з соціальними працівниками, і зі школярами. І дякувати Богові, що в грі-тренінгу розплакалася дівчинка, бо їй дісталася роль інфікованої СНІДом. Можливо, ця ігрова роль і відвернула драму? Що таке планування сім'ї? Це — відповіді на запитання: коли та скільки народити дітей, щоб вони були здорові, про дошлюбний період, створення сім'ї, профілактику захворювань, які передаються статевим шляхом, інтимні стосунки, профілактику абортів...

Кажуть, шлюби народжуються на небесах... Отже, там же народжуються сім'ї та діти. Або не народжуються. Скажете, так бажали небеса? Пригадайте Адама і Єву...

Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Дніпропетровськ.

P. S. Фахівці Дніпропетровського міського центру планування сім'ї та репродукції людини в адаптованій для масового читача формі нададуть конкретні рекомендації в нашій суперрубриці «Сім'я», що виходить щочетверга.

ОФІЦІЙНО

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади

(Початок на 2-й стор.).

3) підготувати у шестимісячний строк за результатами проведеного вивчення та аналізу доповідь, організувати її громадське обговорення та внести в установленому порядку пропозиції щодо вдосконалення діяльності в інформаційній сфері та проекти відповідних нормативно-правових актів, у яких, зокрема, передбачити:

— покладення на зберігачів відкритої інформації обов'язку щодо ведення загальнодоступних баз даних про наявну в них відкриту інформацію, створення умов для вільного доступу до них заінтересованих суб'єктів, забезпечення систематичного опублікування найважливішої інформації з економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших питань за визначеною в установленому порядку та заздалегідь оприлюдненою усталеною структурою;

— вичерпний перелік видів інформації, вільне збирання, зберігання, використання і поширення якої в будь-який спосіб може бути обмежено в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя та вдосконалення порядку здійснення контролю за наданням такої інформації;

— удосконалення порядку подання запитів щодо надання інформації, запровадження системи надання допомоги в оформленні таких запитів, процедури відповіді на запити та відмови у їх задоволенні, оскарження таких відмов, розв'язання спорів з цих питань;

— упорядкування системи плати за надання інформації, визначення випадків безоплатного або частково оплачуваного надання інформації;

— запровадження регулярного оприлюднення звіту зберігача інформації про її надання;

— обов'язковість ведення органами державної влади та органами місцевого самоврядування Веб-сторінок та оперативного (не пізніше п'яти робочих днів) розміщення на них офіційної інформації про діяльність відповідних органів, виконання програм, планів, чинних та скасованих нормативно-правових актів, форм і зразків документів, архівної та іншої інформації, а також необхідність завчасного розміщення на таких Веб-сторінках проектів нормативно-правових актів з повідомленням про це засобів масової інформації;

— визначення спеціально уповноваженого органу з питань захисту права на інформацію з наданням йому повноважень щодо вжиття заходів для припинення порушень законодавства у сфері надання інформації, здійснення моніторингу, підготовки і опублікування доповідей про діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування щодо надання інформації;

— підвищення відповідальності зберігачів інформації за достовірність наданої інформації, неправомірну відмову в наданні інформації, додержання інших вимог законодавства щодо доступу до інформації;

4) забезпечити починаючи з січня 2003 року щоквартальну підготовку за заздалегідь оприлюдненою усталеною структурою та опублікування для широкого обговорення громадськістю доповідей про роботу Кабінету Міністрів України з розв'язання актуальних соціальних, економічних та інших проблем, здійснення реформ, виконання загальнодержавних програм, заходів щодо забезпечення обороноздатності і національної безпеки України, громадського порядку, боротьби зі злочинністю, виконання інших функцій, визначених Конституцією та законами України, актами Президента України;

5) забезпечити в установленому порядку організацію та фінансування періодичних соціологічних досліджень громадської думки щодо найважливіших дій Кабінету Міністрів України та інших органів державної влади з визначенням виконавців таких досліджень на конкурсній основі, а також обов'язковим урахуванням результатів досліджень у діяльності зазначених органів.

3. Керівникам центральних та місцевих органів виконавчої влади забезпечити:

проведення регулярних за заздалегідь оприлюдненим розкладом прес-конференцій, в тому числі з використанням засобів глобальної інформаційної мережі Інтернет, а також періодичне надання публічних відповідей на запитання громадян через засоби масової інформації;

постійне оновлення Веб-сторінок відповідних центральних та місцевих органів виконавчої влади, створення за їх допомогою можливості для оперативного оприлюднення відповідей на найбільш поширені звернення та іншої інформації, широкого обговорення актуальних суспільних проблем та вивчення громадської думки про шляхи їх розв'язання.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
1 серпня 2002 року.
№ 683/2002.

ЕВОЛЮЦІЯ ВЛАДИ

судова гілка

2. ПРАВО НА НЕУПЕРЕДЖЕНІСТЬ

«Беззубість» суду

Ще одним вагомим гальмом у розвиткові судової гілки влади стало її матеріально-технічне забезпечення та залежність від чиновника виконавчої влади.

«Іноді доходить до абсурду, — запевняв голова Верховного Суду України Віталій Бойко («Голос України», 13 березня 1997 р.). — Є приклад, коли строк для оскарження рішення суду ще не скінчився, а вже начальник управління юстиції, який виступав у судовому процесі відповідачем як представник держави, направляє в кваліфікаційну комісію суддів подання з проханням притягти до відповідальності суддю, який постановив це рішення, за те, що він неправильно його прийняв. Є й інші факти, коли органи юстиції недоцільно використовують кошти, виділені для забезпечення діяльності судів. Ми бачимо один вихід: створення судової державної адміністрації, яка б прийняла на себе виконання функцій Міністерства юстиції щодо забезпечення діяльності судів та суддів, яка б була підконтрольною та підзвітною органам суддівського самоврядування. Це відповідало б положенням чинної Конституції України, створило б умови, коли судова діяльність не була б залежною від виконавчої влади, що в свою чергу забезпечило б право громадянина на неупереджений суд».

«Конституція передбачає створення незалежної судової влади, але на практиці правосуддя залишається вразливим для значного політичного втручання з боку виконавчої влади і потерпає від корупції та неефективності, — йшлося у щорічній доповіді Бюро демократії, прав людини і праці Держдепартаменту США щодо України за 2000 рік (щороку Держдепартамент США публікує двотомник, який містить доповіді про дотримання прав людини в усіх країнах світу. Ці доповіді готуються посольствами США у цих країнах). — Суди фінансуються через Міністерство юстиції, що дозволяє владі впливати на судочинство... Створення передбаченої Конституцією незалежної судової системи чекає прийняття відповідного законодавства. Унаслідок цього судова система продовжує функціонувати за радянськими принципами. Більшість суддів та прокурорів були призначені в радянські часи, і суддівський корпус залишається на сторожі інтересів влади... Судова система не звільнилася від впливу влади, особливо на регіональному та місцевому рівнях... За достовірними даними, голови судів постійно отримують вказівки від виконавчої влади».

Стаття 130 Конституції гласить, що фінансування та незалежні умови для функціонування судів і діяльності суддів забезпечує **держава**. Але на практиці навіть гроші, які виділяла законодавча влада через держбюджет, не завжди доходили до судів.

30 грудня 1997 року Президент України затвердив «Положення про Міністерство юстиції України», згідно з яким організаційне й матеріально-технічне забезпечення судів загальної юрисдикції, крім Верховного Суду і арбітражних судів, було покладено на Міністерство юстиції. Тобто навіть посадові оклади суддям надано право встановлювати Кабінетові Міністрів України. «Про яку ж фінансову незалежність судів і суддів може йти мова? В народі про це кажуть так: «Хто платить, той і музику замовляє», — стверджував суддя Верховного Суду України Валентин Косарєв («Голос України», 27 листопада 1998 р.).

...У зверненні суддів Чернівецької області до Президента України Л. Кучми, Голови Верховної Ради О. Мороза та оргкомітету третього, позачергового, з'їзду суддів України («Голос України», 6 серпня 1996 р.) йшлося: «Аналізуючи хід судово-правової реформи в Україні за останніх 5 років, судді області вважають, що проводиться вона повільно і неефективно. Прийняті в ці роки закони і постанови Верховної Ради, укази і розпорядження Президента України, відповідні рішення Кабінету Міністрів України стосовно судово-правової реформи, забезпечення діяльності судів, матеріального й соціально-побутового забезпечення суддів у переважній своїй частині не виконуються... Частина судів області, в тому числі й обласний, розташовані у приміщеннях, де немає елементарних умов для здійснення правосуддя. Всі суди не забезпечено належно інвентарем, засобами оргтехніки, канцелярським приладдям. Через брак коштів на поштові витрати суди не в змозі викликати людей і призначати справи до розгляду, що може паралізувати роботу. Систематично порушуються терміни видачі заробітної плати та інших передбачених законодавством виплат. Суддям і обслуговуючому персоналу обласного суду за станом на 12.07.1996 року не видано зарплату за червень. Останнім часом трапляються випадки невиплати пенсій суддям... Отже, ми сьогодні поставлені перед вибором: або залишати суддівську роботу й переходити на іншу, або ставати на шлях порушення закону».

3 квітня 1999 р.
У жіночій виправній колонії в Чернігові.

16 грудня 1999 р. Виступаючи на IV з'їзді суддів, Президент України Леонід Кучма звернув особливу увагу на необхідність прийняття Верховною Радою закону про судоустрій — базового для реформування вітчизняної судової системи.

29 березня 2000 р. Голова Конституційного Суду України Віктор Скомороха оприлюднює рішення суду, яким визнано конституційним оголошення указом Президента України всеукраїнського референдуму за народною ініціативою 16 квітня 2000 року.

Без зарплати і світла

...Виступаючи 29 вересня 1997 р. на засіданні колегії Державної податкової адміністрації України, присвяченому практиці застосування податковими органами майнової відповідальності за несплату податків та інших обов'язкових платежів до бюджету, тодішній Прем'єр-міністр України Валерій Пустовойтенко заявив про рішення уряду **припинити виплату заробітної плати співробітникам арбітражних судів доти,** доки суд істотно не поліпшить розгляд позовів податкової адміністрації. Цю заяву було мотивовано судовими рішеннями, винесеними не на користь податкових органів.

Президія Ради суддів України у зверненні до Президента України Л. Кучми («Голос України», 17 жовтня 1997 р.) розцінила цю заяву Прем'єр-міністра як «істотне порушення Конституції й законів України, як неповагу до суду, як замах на незалежність судової влади та спробу примусити суди вирішувати спори не за законом, а так, як цього бажає виконавча влада». Адже за Конституцією **держава забезпечує фінансування та належні умови для діяльності судів,** у державному бюджеті окремим рядком визначаються видатки на утримання судів, а отже ніхто, в тому числі й прем'єр, не вправі припинити фінансування судів.

За конституційним поданням Верховного Суду 24 червня 1999 р. було прийнято рішення Конституційного Суду України, в якому, зокрема, визнано неконституційним обмеження видатків на утримання судових органів. Попри це лише наприкінці жовтня 1999 р. Кабмін офіційно зняв обмеження асигнувань на утримання судів, а не в місячний строк, як визначив КС. Недофінансування судових органів тривало. Зокрема, видатки на утримання обласних, районних (міських) та військових судів у цей період профінансували лише на 59%, а в листопаді—грудні 1999-го — на 72,7%.

15 грудня 1999 р. Президент України підписав указ «Про додаткові заходи щодо забезпечення належних умов діяльності суддів та функціонування судів». Кабінету Міністрів було доручено забезпечити фінансування в повному обсязі видатків, передбачених держбюджетом-99 на утримання судів усіх рівнів. Проте і вимоги президентського указу уряд сповна не виконав.

Щорічне невиконання державного бюджету щодо фінансування судової гілки влади призвело до того, що в деяких регіонах України суди відключалися від опалення і світла. Заборгованість судів за надання цих послуг на 1 січня 2000 року становила 10,9 млн. грн. Утримання судів державним бюджетом України у 1996—2000 роках забезпечувалося на 37—65,4% від потреби. Хоча за п'ять років — від часу прийняття Конституції до 2001 року — було видано 25 президентських указів, спрямованих на посилення соціального захисту суддів.

Фінансові та кадрові проблеми актуальні для судової гілки влади й донині. «У 2001 році суди були забезпечені всього на 65,7%, а в 2002 році навіть на 55,5% від розрахункової потреби, — наголосив на спільному засіданні президії Верховного Суду та Ради суддів України 6 березня 2002 року виконуючий обов'язки голови ВС Володимир Стефанюк. — Розміщення судів та стан приміщень, у яких вони знаходяться, настільки незадовільні, що компрометують правосуддя. Станом на 1 січня 2002 року 319 приміщень судів не відповідали вимогам правосуддя, а 47 із них — в аварійному стані. Найбільша кількість таких приміщень — у Донецькій, Київській, Дніпропетровській, Волинській і Миколаївській областях. Через недбале використання бюджетного фінансування органами юстиції не забезпечується повне фіксування судових процесів технічними засобами. В Україні діє 835 судів, у яких за штатом має працювати 7435 суддів. А фактично працює 5212».

«Непристосованість приміщень призводить до порушення норм процесуального права, особливо у цивільних справах... Нерідко можна спостерігати картину, коли сторонам та їх представникам навіть нема куди покласти підготовлені у справі матеріали... Я вже не кажу про те, що в більшості судів відсутні необхідні транспортні засоби, меблі, засоби зв'язку, оргтехніка. Дуже складна ситуація з комп'ютерами, факсимільними апаратами... Недостатнє забезпечення породжує і кадрові проблеми. Причини все ті ж: низький рівень оплати праці, нерідко із затримкою, відсутність науково обгрунтованих і реальних нормативів навантаження, погані умови праці», — стверджував заступник голови Верховного Суду України, голова Судової палати з цивільних справ Петро Шевчук («Человек и закон», № 8, 2001 р.).

«Справи, які розглядаються в обласних судах, відбуваються за участю трьох народних засідателів. Вони мусять отримувати за таку роботу платню. І хоча вона суто символічна, на неї коштів абсолютно не виділяють. Судові процеси зриваються, бо народні засідателі не хочуть добиратися на слухання, бо у них немає грошей на громадський транспорт... Є суди, де всього одна друкарська машинка. Не вистачає коштів, людей. Коли я вимагаю справу для її перевірки у порядку нагляду, а суд не має коштів, щоб її вислати, то в цьому разі передусім страждає не суд і не його голова, а громадянин», — переконаний голова Верховного Суду України Віталій Бойко («Політика і культура», 1-7 травня 2001 р.).

Однією з найболючіших проблем судового захисту прав громадян було і є невиконання судових рішень, адже це зводить нанівець весь сенс судочинства. Скарги на невиконання рішень судів становлять значну кількість серед звернень про порушення прав людини до Уповноваженого з прав людини, а також до Європейського суду з прав людини (звертатися до якого громадяни України отримали право після того, як 11 вересня 1997 набув чинності закон про ратифікацію Європейської конвенції про захист прав і основних свобод людини). Працівники державної виконавчої служби посилаються на неможливість виконання рішень через відсутність коштів у відповідачів. Скажімо, у 1999 році близько 65% загальної кількості звернень до органів юстиції становили скарги саме на невиконання судових рішень та на бездіяльність працівників державної виконавчої служби.

Саме тому вкрай назріла потреба не косметичних, а глибинних реформ судової гілки влади.

Чи перевиховає тюрма?

З кожним роком навантаження на судові органи влади невпинно зростало, як зростала й динаміка злочинності. Якщо, за даними Верховного Суду, протягом 1991 року в Україні було скоєно понад 400 тисяч злочинів, то 1993-го — вже близько 540 тисяч, у 1994-му —понад 570 тисяч.

Однак вітчизняні суди існували осторонь усіх реформ аж до 2001 року. «Радикальні зміни в суспільному житті менш за все відбилися на нашій судовій системі, — визнав Президент України Леонід Кучма, виступаючи у Верховній Раді 22 лютого 2000 року. — Та ідеологія, яка домінує у законотворчості, багато в чому властива і судовій практиці. Переважає, як і раніше, репресивно-каральне спрямування, а захист людини, її прав, честі та гідності перебуває на другому плані».

Як приклад недосконалості судової системи глава держави навів той факт, що в Україні з кожних 100 засуджених 36 направляються у місця позбавлення волі. А, для порівняння, у Німеччині до 83% засуджених застосовується таке покарання, як майнове стягнення.

В Україні рівень застосування судами такого виду кримінального покарання, як позбавлення волі, був і залишався найвищим серед країн Європи. Якщо в 1990 році позбавлено волі близько 35 тисяч осіб, то у 1999-му — вже близько 84 тисяч. Звичайно, призначення міри покарання залежить від встановлених у законах санкцій. «Є дорікання на адресу суддів щодо практики застосування кримінальних покарань, — зазначив голова Верховного Суду України Віталій Бойко у доповіді на пленумі Верховного Суду «Про стан здійснення правосуддя судами загальної юрисдикції України у 2000 році та заходи щодо його вдосконалення з метою повної реалізації положень Конституції України». — Прокурори, слідчі та працівники оперативно-розшукових служб вбачають низьку ефективність заходів з боротьби із злочинністю в лібералізмі суддів... Начебто судами не враховується криміногенна ситуація, що склалася в країні. Але є й інша думка. Органи виконання кримінальних покарань наголошують, що суди занадто часто позбавляють волі людей, які вчинили менш значні злочини і могли б бути виправлені і без ізоляції від суспільства».

На погляд голови Верховного Суду, «у судовій діяльності продовжує існувати проблема обвинувального ухилу з боку окремих суддів». Скажімо, у 1999 році судами вищого рівня було скасовано обвинувальні вироки з закриттям справи або поверненням справ на додаткове розслідування відносно близько 2000 осіб. У 2000 році із майже 240 тис. кримінальних справ, закінчених судами, понад 20 тис. справ повернуто на додаткове розслідування. Почастішали випадки, коли обвинувачувані в суді відмовляються від даних раніше свідчень про вчинення злочину, посилаючись на те, що дали їх унаслідок шантажу, залякування, фізичного насильства та інших недозволених методів слідства.

«На жаль, у роботі державних органів (які називають правоохоронними) можна зустріти все: від фальсифікації протоколу допиту особи, яка взагалі не допитувалась, відтворення обстановки події злочину з незрячим підозрюваним до завдання тілесних ушкоджень невинному громадянину», — наголосив В. Бойко на пленумі Верховного Суду за підсумками 2000 року.

У першій щорічній доповіді Уповноваженого з прав людини Ніни Карпачової «Стан дотримання та захисту прав і свобод людини в Україні», виголошеної з трибуни Верховної Ради України 28 листопада 2000 року, зазначалося, що, незважаючи на вкрай скрутні умови, відсутність реформування судової гілки влади, судовий захист прав і свобод людини поступово набирає того значення, яке визначено Конституцією України.

Водночас у численних зверненнях громадян до Уповноваженого з прав людини порушувалося багато проблем, пов'язаних із забезпеченням цього конституційного права. «Найбільше потерпають громадяни від брутальної судової тяганини, яка стала характерною в роботі багатьох судів, — заявила з парламентської трибуни Ніна Карпачова. — Так, 1999 року понад встановлені законом строки судами розглянуто 29,6% (52,7 тис.) кримінальних і 15,6% (140 тис.) цивільних справ від загальної кількості розглянутих. Громадяни інколи роками добиваються відновлення своїх порушених прав. У 1999 р. в касаційному та наглядовому порядку скасовано 5895 і змінено 4715 вироків у кримінальних справах. У 1998-1999 рр. звільнено від кримінальної відповідальності за реабілітуючими підставами 490 осіб, виправдано 472 особи, тобто в судовому порядку визнано незаконним притягнення до кримінальної відповідальності 962 чоловік».

У своїй доповіді Уповноважена навела і неподинокі факти призначення неадекватної міри покарання за вчинення громадянами незначних злочинів. Наприклад, Ковельський окружний суд Волинської області засудив громадянина Ц. за ст.141 ч.3 КК України (грабіж із проникненням у житло) до десяти років позбавлення волі за те, що він у стані алкогольного сп'яніння проник до будинку громадянина С., де вкрав 5 кг цукру. З огляду на мізерну вартість викраденого Верховний Суд України визнав це покарання надто суворим і зменшив його до трьох років позбавлення волі.

Із здобуттям незалежності України став бурхливо розвиватися інститут адвокатури: на 1 січня 2000 р. в Україні було зареєстровано 151 адвокатське об'єднання, в яких діяли 1660 адвокатів. Лише за 1999 р. адвокати надали громадянам 106 тис. порад, оскаржили 3 тис. дій органів попереднього слідства, виконали 21 тис. доручень у судах щодо кримінальних справ та 16 тис. доручень стосовно цивільних справ, оскаржили 5 тис. дій судових органів. Водночас для багатьох послуги адвоката не по кишені. Наприклад, у Києві разова консультація адвоката нині коштує як мінімум 20 грн., укладення юридичного документа — 80 грн. і більше, відвідини адвокатом заарештованого — від 110 грн. Один день роботи адвоката в суді у кримінальній або цивільній справі — 270 грн. і більше.

Міна сповільненої дії

У Верховну Раду України чотирнадцятого (третього) скликання було подано кілька проектів нового закону про судоустрій, серед них, зокрема, проекти Кабінету міністрів, народних депутатів України В. Шишкіна, В. Сіренка, С. Гавриша, О. Бандурки, О. Ємця, С. Пересунька та І. Коліушка. Хоч усі вони грунтувались на конституційних положеннях, але по-різному вирішували питання діяльності судів і суддів.

27 травня 2001 р. Голова Печерського районного суду Києва Микола Замковенко оголошує рішення за позовом адвоката колишнього віце-прем'єр-міністра Юлії Тимошенко. Суд змінив запобіжний захід стосовно Ю. Тимошенко: її звільнено з-під арешту під підписку про невиїзд. 24 липня 2001 р. Президент України за поданням Вищої ради юстиції своїм указом звільнив М. Замковенка з посади за порушення присяги судді.

В одному з проектів пропонувалося, щоб забезпечити незалежність суду від місцевих органів влади, об'єднати кілька районів або їх частини і утворити так звані регіональні суди. В іншому — запровадити суд присяжних...

12 травня 2001 р. У Львівському обласному суді розпочався розгляд справи про вбивство композитора Ігоря Білозора.

Ситуація у червні 2001-го нагадувала міну сповільненої дії: вибухне чи встигнуть знешкодити? 28 червня завершувався п'ятирічний строк, відведений у Конституції на реформування судової системи. 7 червня 2001 року жоден з двох проектів нового закону про судоустрій, набравши майже однакову кількість голосів народних депутатів, не здобув підтримки більшості. Парламент доручив Комітету з питань правової політики підготувати і внести на розгляд Верховної Ради узгоджений проект закону. Комітет внаслідок внутрішніх протиріч не зміг виконати доручення до визначеного Конституцією строку. За лічені дні до закінчення п'ятирічного терміну Україна постала перед такою конституційною кризою, яка несла загрозу не тільки системі правосуддя, а й усій правовій системі держави. Всі суди загальної юрисдикції після 28 червня 2001 року могли опинитися поза правовим полем. Повна відповідальність за виправлення цієї ситуації лежала на парламенті.

Тож 21 червня 2001 року Верховна Рада «в пожежному порядку» прийняла десять законів про внесення змін до низки законів з питань судоустрою та судочинства, що запобігло виникненню правової кризи. Їх стали називати малою судовою реформою.

«Малою» тому, що законодавець так і не зміг прийняти повноцінні нові закони «Про судоустрій України», «Про статус суддів», «Про прокуратуру», процесуальні кодекси тощо. Однак мала судова реформа кардинально змінила судово-правову систему України, відобразивши численні конституційні новації.

В Україні було створено єдину судову систему судів загальної юрисдикції у складі місцевих, апеляційних, вищих спеціалізованих судів та Верховного Суду. Місцевими судами стали районні, міські суди, військові суди гарнізонів і господарські суди АРК, областей, Києва і Севастополя. Судами вищого рівня — апеляційними — стали Верховний Суд АРК, обласні та суди Києва і Севастополя, військові суди регіонів і Військово-Морських Сил України. Було створено також сім регіональних господарських апеляційних судів. Вищий арбітражний суд реформовано у Вищий господарський суд. Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції став Верховний Суд України, повноваження якого як суду касаційної інстанції поширено і на судову діяльність Вищого господарського суду. Крім того, систему колишніх арбітражних судів реформовано в систему спеціалізованих господарських судів для розгляду господарських спорів. А також передбачено створення ще однієї ланки спеціалізованих судів — адміністративних, на чолі з Вищим адміністративним судом, які мають забезпечувати розгляд претензії громадянина до діяльності чи бездіяльності державних органів влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб.

Окрім власне структурних змін, закон встановив додаткові права і гарантії людині. Зокрема — обов'язкову участь захисника у справах неповнолітніх, німих, глухих, сліпих та інших осіб із фізичними або психічними вадами. Особам, які не володіють мовою судочинства, надано право користуватися рідною мовою за допомогою перекладача.

Починаючи від 29 червня 2001 року, людину можна взяти під варту лише за рішенням суду (досі для цього було достатньо санкції прокурора). До речі, в Англії таке правило діє з 1679 року.

Змінився і порядок призначення суддів на посади: голову місцевого суду та його заступника затверджують із числа суддів відповідного суду Міністерством юстиції за поданням Ради суддів України. Керівництво апеляційних судів обирається загальними зборами відповідних судів.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото з архіву «ГУ».

(Продовження. Початок у №№ 71, 84, 94, 104, 115, 124, 131.).

(Далі буде).

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про зерно та ринок зерна в Україні

Цей Закон визначає державну політику щодо розвитку ринку зерна як пріоритетного сектора економіки агропромислового комплексу України. Закон спрямований на створення правових, економічних та організаційних умов конкурентоспроможного виробництва і формування ринку зерна для забезпечення внутрішніх потреб держави у продовольчому, насіннєвому та фуражному зерні, нарощування його експортного потенціалу.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) акредитовані біржі — товарні біржі, яким надано відповідним державним органом висновок про їх відповідність щодо надання послуг з укладення біржових угод купівлі-продажу зерна та продуктів його переробки;

2) виробництво зерна — діяльність сільськогосподарських товаровиробників, що пов'язана з вирощуванням зерна, забезпеченням внутрішніх потреб України у насіннєвому матеріалі, зерні для продовольчих, фуражних та технічних цілей, поліпшенням його якості, створенням експортного потенціалу ринку зерна, а також гарантуванням продовольчої безпеки держави за рахунок розвитку власного зернового господарства;

3) Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна — державне підприємство або господарське товариство, частка держави в статутному фонді якого становить не менше 75 відсотків, яке визначене на конкурсних засадах Кабінетом Міністрів України на організацію заставних закупок зерна;

4) Державний агент із проведення інтервенційних операцій — державне підприємство або господарське товариство, частка держави в статутному фонді якого становить не менше 75 відсотків, яке визначене на конкурсних засадах Кабінетом Міністрів України на проведення інтервенційних операцій;

5) Державний агент із забезпечення експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки — державне підприємство або господарське товариство, частка держави в статутному фонді якого становить не менше 75 відсотків, яке визначене на конкурсних засадах Кабінетом Міністрів України на реалізацію міжнародних договорів із забезпечення експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки;

6) державні ресурси невитребуваного заставного зерна — зерно, що здано сільськогосподарськими товаровиробниками у заставу і перейшло у власність держави після закінчення строку заставної закупки або в інших випадках, передбачених цим Законом;

7) заставна закупка зерна — гарантована державою закупка зерна у сільськогосподарських товаровиробників на певний термін за заставними цінами при зберіганні за ними, на встановлений у договорі заставних закупок зерна строк, права витребувати це зерно;

8) заставна ціна зерна (ціна підтримки) — гарантована державою ціна зерна, яка відшкодовує середньогалузеві нормативні витрати та забезпечує мінімальний прибуток, достатній для відтворення виробництва;

9) заставне зерно — зерно, що знаходиться на зберіганні у зернових складах, за яке сільськогосподарським товаровиробникам сплачено кошти за заставною ціною;

10) зберігання зерна — комплекс заходів, які включають приймання, доробку, зберігання та відвантаження зерна;

11) зерно — плоди зернових, зернобобових та олійних культур, які використовуються для харчових, насіннєвих, кормових та технічних цілей;

12) зерно продовольче — зерно, що використовується для переробки та виготовлення харчових продуктів;

13) зерно технічного призначення — зерно, що призначене для промислової переробки на інші продукти (спирт, крохмаль, медичні препарати тощо);

14) зерно фуражне — зерно групи фуражних та інших зернових культур, призначене для годівлі худоби та птиці у вигляді комбікормів, дерті тощо;

15) зерновий склад — юридична особа, що має на праві власності зерносховище та сертифікат на відповідність послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки;

16) зерносховище — спеціально обладнане місце для зберігання зерна (приміщення, будівля тощо);

17) інтервенційні операції — дії Державного агента із проведення інтервенційних операцій по закупівлі зерна до інтервенційного фонду та продажу зерна інтервенційного фонду і продуктів його переробки для підтримання на внутрішньому ринку рівня цін на зерно та продукти його переробки шляхом укладення договорів купівлі-продажу на акредитованих біржах;

18) інтервенційний фонд — сукупність інтервенційних ресурсів зерна та коштів, що використовуються для проведення інтервенційних операцій;

19) інфраструктура ринку зерна — комплекс виробничих і невиробничих формувань, які забезпечують умови виробництва зерна, його заготівлі, зберігання, переробки, реалізації, страхування, кредитно-фінансові та інші послуги;

20) продукти переробки зерна — борошно, крупа, хлібобулочні і макаронні вироби, комбікорм, побічні продукти переробки зерна (поняття «зерно» та «продукти переробки зерна» — далі слід розуміти як «зерно та продукти його переробки»);

21) реєстр зерна (заставного зерна) — система обліку інформації про зерно (заставне зерно), що прийняте зерновими складами на зберігання у визначеному обсязі й до визначеного строку;

22) реєстр складських документів на зерно — система обліку інформації про видані зерновими складами складські документи на зерно та володільців таких документів;

23) ринок зерна — система товарно-грошових відносин, що виникають між його суб'єктами в процесі виробництва, зберігання, торгівлі та використання зерна на засадах вільної конкуренції, вільного вибору напрямів реалізації зерна та визначення цін, а також державного контролю за його якістю та зберіганням;

24) складські документи на зерно — товаророзпорядчі документи, що видаються зерновим складом власнику зерна як підтвердження прийняття зерна на зберігання та посвідчення наявності зерна і зобов'язання зернового складу повернути його володільцеві такого документа;

25) уповноважені із забезпечення заставних закупок зерна — юридичні особи незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, які визначаються на конкурсних засадах Державним агентом із здійснення заставних закупок зерна;

26) уповноважені із проведення інтервенційних операцій — юридичні особи незалежно від форми власності та організаційно-правової форми, які визначаються на конкурсних засадах Державним агентом із проведення інтервенційних операцій;

27) якість зерна та продуктів його переробки — сукупність споживчих властивостей зерна та продуктів його переробки, які відповідають вимогам державних стандартів, технічних умов, фітосанітарних і ветеринарно-санітарних норм та інших нормативних документів.

Стаття 2. Мета Закону

Метою цього Закону є:

забезпечення продовольчої безпеки держави;

формування сприятливої для ринку зерна інвестиційної, кредитної, податкової, митної політики;

оптимізація структури та ефективності зернового виробництва з урахуванням потенціалу природно-кліматичних умов та ринкової кон'юнктури;

забезпечення функціонування ринку зерна на засадах поєднання вільної конкуренції та державного регулювання з метою збалансування інтересів суб'єктів господарювання та держави;

встановлення державного контролю за якістю зерна, продуктів його переробки та сортового насіння;

стабілізація ринкових ресурсів зерна;

нарощування експортного потенціалу ринку зерна;

визнання пріоритетності розвитку ринку зерна;

впровадження механізму заставних закупок зерна;

впровадження інтервенційних операцій на ринку зерна;

визначення порядку експорту та імпорту зерна та продуктів його переробки за міжнародними договорами.

Стаття 3. Сфера дії Закону

Дія цього Закону поширюється на всіх суб'єктів ринку зерна.

Стаття 4. Законодавство України про зерно та ринок зерна

Законодавство України про зерно та ринок зерна базується на Конституції України і складається із цього Закону, законів України та інших нормативно-правових актів.

Розділ II. СУБ'ЄКТИ РИНКУ ЗЕРНА

Стаття 5. Суб'єкти ринку зерна

Суб'єктами ринку зерна є:

суб'єкти виробництва зерна;

суб'єкти зберігання зерна;

суб'єкти заставних закупок зерна та проведення інтервенційних операцій;

акредитовані біржі;

інші суб'єкти підприємницької діяльності, які діють на ринку зерна.

Стаття 6. Суб'єкти виробництва зерна

Суб'єктами виробництва зерна є власники, орендарі та користувачі земельних ділянок, які використовують їх для виробництва зерна.

Стаття 7. Суб'єкти зберігання зерна

Суб'єктами зберігання зерна є: зернові склади (елеватори, хлібні бази, хлібоприймальні, борошномельні і комбікормові підприємства) та інші суб'єкти підприємницької діяльності, які беруть участь у процесі зберігання зерна.

Суб'єкти зберігання зерна відповідно до укладених договорів складського зберігання із суб'єктами ринку зерна гарантують забезпечення якості та дотримання нормативів природних втрат зерна протягом терміну його зберігання.

Стаття 8. Суб'єкти заставних закупок зерна та проведення інтервенційних операцій

Суб'єктами заставних закупок зерна є: сільськогосподарські товаровиробники, зернові склади, Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна, уповноважені із забезпечення заставних закупок зерна.

Суб'єктами інтервенційних операцій є: сільськогосподарські товаровиробники, зернові склади, Державний агент із проведення інтервенційних операцій, уповноважені із проведення інтервенційних операцій.

Розділ III. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЗЕРНА

Стаття 9. Основні засади державної політики щодо регулювання ринку зерна

Держава визнає пріоритетність ринку зерна, сприяє його розвитку та стабільному функціонуванню.

Основними засадами державної політики по регулюванню ринку зерна є:

надання пріоритетної бюджетної, кредитної та інвестиційної підтримки суб'єктам заставних закупок зерна та проведення інтервенційних операцій;

забезпечення внутрішніх потреб держави у продовольчому, насіннєвому, фуражному, технічному зерні та заходів щодо нарощування його експорту;

встановлення мінімально гарантованої ціни на заставлене сільськогосподарськими товаровиробниками зерно;

гарантування сільськогосподарським товаровиробникам права вільного вибору використання зерна та ціни його реалізації;

недопущення обмежень у пересуванні зерна та продуктів його переробки;

контроль якості зерна та його зберігання;

розвиток мережі обслуговуючих зерновий ринок кооперативних формувань;

впровадження сучасних ресурсозберігаючих технологій у виробництві, зберіганні та переробці зерна;

лізингове обслуговування ринку зерна.

Центральні та місцеві органи виконавчої влади сприяють першочерговому залученню інвестицій для розвитку матеріальної бази сільськогосподарських товаровиробників, заготівельних та зернопереробних підприємств, підприємств, які виготовляють машини, устаткування, обладнання для зернового господарства, удосконалення інфраструктури ринку зерна.

Урожай зерна підлягає страхуванню, яке здійснюється сільськогосподарськими товаровиробниками всіх форм власності та господарювання відповідно до закону.

Стаття 10. Державне регулювання ринку зерна

Кабінет Міністрів України здійснює державне регулювання ринку зерна шляхом:

впровадження механізму державних заставних закупок зерна;

створення інтервенційного фонду зерна;

розробки загальнодержавних програм заставних закупок зерна та інтервенційних операцій, забезпечення їх реалізації;

забезпечення фінансування інтервенційного фонду та заставних закупок зерна за рахунок коштів державного бюджету;

сертифікації послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки;

проведення цінової політики на ринку зерна та страхування ризиків для суб'єктів зернового ринку;

впровадження механізму експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки за міжнародними договорами;

забезпечення фінансування програм експорту та імпорту зерна за міжнародними договорами за рахунок коштів державного бюджету;

запровадження декларування зерна, що знаходиться на зберіганні;

забезпечення моніторингу ринку зерна;

здійснення митно-тарифної політики;

забезпечення розробки балансів зерна та періодичного їх уточнення;

фінансування науково-селекційної роботи та насінництва, впровадження їх досягнень;

фінансової підтримки виробників насіння, науково-дослідних установ, сортовипробувальних станцій за рахунок коштів державного бюджету;

часткової компенсації сільськогосподарським товаровиробникам сортових надбавок за придбане ними насіння високих репродукцій за рахунок коштів державного бюджету.

Стаття 11. Сертифікація послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки

Послуги із зберігання зерна та продуктів його переробки підлягають сертифікації на відповідність існуючим правилам і технічним умовам зберігання зерна та продуктів його переробки.

Розділ IV. ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕРНОВИХ РЕСУРСІВ

Стаття 12. Зернові ресурси

Зернові ресурси України складаються із:

зерна державного резерву;

зерна інтервенційного фонду;

невитребуваного заставного державного зерна;

зерна державного насіннєвого страхового фонду;

регіональних ресурсів зерна;

власних ресурсів зерна суб'єктів ринку.

Стаття 13. Ресурси зерна державного резерву

Формування обсягів зерна державного резерву здійснюється шляхом укладання угод купівлі-продажу на акредитованих біржах, а порядок його використання визначається законодавством.

Реалізація зерна державного резерву за необхідності його поновлення узгоджується з Державним агентом із проведення інтервенційних операцій.

Стаття 14. Інтервенційні ресурси зерна

Інтервенційні ресурси зерна формуються Державним агентом із проведення інтервенційних операцій за рахунок коштів державного бюджету в межах визначеного Кабінетом Міністрів України обсягу на акредитованих біржах.

Інтервенційні ресурси зерна використовуються Державним агентом із проведення інтервенційних операцій для підтримання цін на зерно та продукти його переробки на внутрішньому ринку держави.

Стаття 15. Державні ресурси невитребуваного заставного зерна

Формування державних ресурсів невитребуваного заставного зерна здійснюється за рахунок коштів державного бюджету і кредитів банків Державним агентом із забезпечення заставних закупок зерна відповідно до цього Закону.

Державні ресурси невитребуваного заставного зерна використовуються Державним агентом із забезпечення заставних закупок зерна за рішенням Кабінету Міністрів України.

Стаття 16. Ресурси державного насіннєвого страхового фонду

Формування ресурсів державного насіннєвого страхового фонду здійснюється за рахунок коштів державного бюджету в межах визначеного Кабінетом Міністрів України обсягу.

Формування ресурсів державного насіннєвого страхового фонду та його використання здійснюються за рішенням Кабінету Міністрів України.

Стаття 17. Регіональні ресурси зерна

Регіональні ресурси зерна формуються шляхом укладення угод на акредитованих біржах за рахунок коштів бюджету Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя в межах визначених ними обсягів.

Уряд Автономної Республіки Крим, місцеві органи виконавчої влади і органи місцевого самоврядування у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, здійснюють моніторинг наявності продовольчого і фуражного зерна та визначають поточний і прогнозний рівень забезпеченості ним. У разі недостатнього рівня забезпеченості зерном Уряд Автономної Республіки Крим та місцеві органи виконавчої влади формують свої регіональні ресурси на конкурентних засадах через акредитовані біржі.

Контроль за формуванням регіональних ресурсів зерна

здійснюють Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації.

Стаття 18. Використання власних ресурсів зерна суб'єктами ринку зерна

Суб'єктам ринку зерна гарантується право вільно розпоряджатися власними ресурсами зерна та продуктами його переробки, укладати угоди щодо їх продажу, у тому числі на експорт, брати участь у формуванні зернових ресурсів України.

Забороняється, крім випадків, визначених законами України, встановлювати обмеження у переміщенні зерна та продуктів його переробки.

Розділ V. ДЕКЛАРУВАННЯ ТА КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ЗЕРНА

Стаття 19. Декларування зерна

Декларування зерна — діяльність суб'єктів зберігання зерна щодо визначення обсягів зерна, що знаходиться на зберіганні.

Інформація про власників зерна є конфіденційною і при декларуванні зерна не розголошується.

Порядок декларування зерна визначається Кабінетом Міністрів України.

Суб'єкти зберігання зерна несуть відповідальність за повноту і достовірність даних, зазначених у декларації, відповідно до законодавства.

Стаття 20. Декларування обсягів зерна, що знаходиться на зберіганні на зернових складах

Зернові склади зобов'язані щомісячно подавати декларації щодо обсягів заставного зерна, зерна державного резерву, невитребуваного заставного зерна, зерна інтервенційного фонду та іншого зерна, що зберігається.

Стаття 21. Якість зерна та продуктів його переробки

Якість зерна та продуктів його переробки, що виробляються в Україні або ввозяться на митну територію України, має відповідати державним стандартам та іншим нормативним документам. Якість експортного зерна та продуктів його переробки може відповідати вимогам, що зафіксовані сторонами в експортному контракті.

Стаття 22. Державний контроль за якістю зерна та продуктів його переробки

Основними напрямами здійснення державного контролю за якістю зерна є:

захист прав суб'єктів ринку зерна та споживачів щодо їх забезпечення зерном та продуктами його переробки, якість яких відповідає вимогам державних стандартів, технічних умов, фітосанітарних і ветеринарно-санітарних та інших нормативних документів;

встановлення показників якості зерна та продуктів його переробки, методик оцінки їх якості;

акредитація лабораторій, що здійснюють визначення якості зерна та продуктів його переробки;

сертифікація зерна та продуктів його переробки;

інші напрями, передбачені нормативно-правовими актами.

Державний контроль за якістю зерна та продуктів його переробки покладається на спеціально уповноважений Кабінетом Міністрів України державний орган у сфері державного контролю за якістю зерна та продуктів його переробки.

Положення про спеціально уповноважений державний орган у сфері державного контролю за якістю зерна та продуктів його переробки затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 23. Зерно та продукти його переробки, непридатні для продовольчого використання

Зерно та продукти його переробки, визнані за результатами лабораторного аналізу непридатними для продовольчого використання, підлягають експертизі з метою прийняття рішення про можливість їх подальшого використання або знищення у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Проведення експертизи зерна та продуктів його переробки, а також прийняття висновку щодо можливості їх подальшого використання або знищення покладаються на спеціально уповноважений Кабінетом Міністрів України державний орган у сфері державного контролю за якістю зерна та продуктів його переробки.

Витрати, що пов'язані з транспортуванням, зберіганням, експертизою або знищенням зерна та продуктів його переробки, непридатних для продовольчого використання, оплачуються власником зерна та продуктів його переробки.

Розділ VI ЗБЕРІГАННЯ ЗЕРНА

Стаття 24. Зберігання зерна на зерновому складі

Зерно підлягає зберіганню у зернових складах.

Власники зерна мають право укладати договори складського зберігання зерна на зберігання зерна у зернових складах з отриманням складських документів на зерно, а також зберігати зерно у власних зерносховищах.

При прийманні зерна на зберігання зерновий склад зобов'язаний здійснити аналіз його якості.

Зерновий склад зобов'язаний вживати усіх заходів, передбачених цим Законом, нормативно-правовими актами, договором складського зберігання зерна, для забезпечення схоронності зерна, переданого йому на зберігання.

Видача зерна володільцеві складського документа на зерно здійснюється в обмін на виписані на це зерно складські документи.

Кожна із сторін договору складського зберігання зерна при відвантаженні зерна має право вимагати перевірки його якості. Витрати, пов'язані із проведенням аналізу його якості, несе сторона, що зажадала його перевірки.

Стаття 25. Зерновий склад

Зерновий склад є складом загального користування і зобов'язаний приймати на зберігання зерно від будь-якої особи.

Стаття 26. Договір складського зберігання зерна

Договір складського зберігання зерна є публічним договором, типова форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

За договором складського зберігання зерна зерновий склад зобов'язується за плату зберігати зерно, що передане йому суб'єктом ринку зерна.

Договір складського зберігання зерна укладається в письмовій формі, що підтверджується видачею власнику зерна складського документа.

Зерно, прийняте на зберігання за простим або подвійним складським свідоцтвом, не може бути відчужене без правомірної передачі простого або подвійного складського свідоцтва.

Якщо договір складського зберігання зерна передбачає, що зерновий склад має право розпоряджатися ним (або його частиною), то відносини сторін базуються на правилах про позику. Порядок повернення зерна обумовлюється окремо в договорі його зберігання.

Стаття 27. Строк складського зберігання зерна

Зерновий склад зобов'язаний зберігати зерно протягом строку, встановленого у договорі складського зберігання зерна.

Якщо строк зберігання зерна договором складського зберігання зерна не встановлений і не може бути визначений виходячи з його умов, зерновий склад зобов'язаний зберігати зерно до подання поклажодавцем вимоги про його повернення.

Стаття 28. Плата за зберігання зерна

Плата за зберігання зерна, строки її внесення встановлюються договором складського зберігання зерна.

Якщо зберігання зерна припинилося достроково не з вини зернового складу, то він має право на відшкодування понесених витрат.

Якщо поклажодавець після закінчення строку дії договору складського зберігання зерна не забрав зерно назад, він зобов'язаний внести плату за весь фактичний час його зберігання.

Договором складського зберігання зерна може бути передбачено безоплатне зберігання зерна.

Кабінет Міністрів України встановлює граничний рівень плати (тариф) за зберігання зерна, що придбане за кошти державного бюджету.

Стаття 29. Наслідки відмови від передачі зерна на зберігання

Зерновий склад, який зобов'язався взяти зерно на зберігання у передбачений договором складського зберігання зерна строк, не має права вимагати передання йому цього зерна на зберігання.

Власник зерна, який не передав його на зберігання у визначений договором строк, зобов'язаний відшкодувати зерновому складу завдані збитки.

Стаття 30. Відшкодування витрат за зберігання зерна

Витрати, які сторони не могли передбачити при укладенні договору складського зберігання зерна (надзвичайні витрати), відшкодовуються понад плату, яка належить зерновому складу, якщо інше не передбачено договором складського зберігання зерна.

Стаття 31. Обов'язок поклажодавця зерна забрати зерно після закінчення строку зберігання зерна

Поклажодавець зерна зобов'язаний забрати зерно у зернового складу після закінчення строку зберігання зерна.

Зерновий склад зобов'язаний письмово за сім днів до закінчення строку зберігання зерна попередити поклажодавця зерна про закінчення строку зберігання зерна та запропонувати термін витребування зерна.

Якщо поклажодавець зерна у запропонований зерновим складом термін не забрав зерно, зерновий склад має право продати його на конкурентних засадах. Кошти, одержані від продажу зерна, передаються поклажодавцю зерна за вирахуванням сум, належних зерновому складу, у тому числі його витрат щодо продажу зерна.

Стаття 32. Обов'язок зернового складу повернути зерно

Зерновий склад зобов'язаний повернути поклажодавцеві або особі, зазначеній ним як одержувач, зерно у стані, передбаченому договором складського зберігання та законодавством.

Стаття 33. Відповідальність зернового складу за втрату, нестачу чи пошкодження зерна

За втрату, нестачу чи пошкодження зерна, прийнятого на зберігання, зерновий склад несе відповідальність на підставах, передбачених законодавством.

Зерновий склад звільняється від відповідальності за втрату, нестачу і пошкодження зерна, викликаних непереборною силою.

За втрату, нестачу чи пошкодження прийнятого на зберігання зерна після того, як настав обов'язок поклажодавця взяти це зерно назад, зерновий склад несе відповідальність лише за наявності з його боку умислу чи грубої необережності.

Стаття 34. Відшкодування збитків, завданих поклажодавцеві

Збитки, завдані поклажодавцеві втратою, нестачею чи пошкодженням зерна, відшкодовуються зерновим складом:

за втрату та нестачу зерна — у розмірі вартості втраченого або такого, що його не вистачає, зерна;

за пошкодження зерна — у розмірі суми, на яку знизилася його вартість.

У разі, коли внаслідок пошкодження якість зерна змінилася настільки, що воно не може бути використано за первісним призначенням, поклажодавець має право відмовитися від нього і зажадати від зернового складу відшкодування вартості цього зерна.

Стаття 35. Повернення зерна за вимогою володільця складського документа

Зерновий склад зобов'язаний за першою вимогою володільця складського документа повернути зерно, навіть якщо передбачений договором складського зберігання строк його зберігання ще не закінчився. У цьому разі володілець складського документа зобов'язаний відшкодувати зерновому складу витрати, спричинені достроковим припиненням зобов'язання, якщо інше не передбачено договором складського зберігання.

Стаття 36. Реєстр зерна, прийнятого на зберігання

Зернові склади зобов'язані вести реєстр зерна, прийнятого на зберігання.

Вимоги до реєстру зерна та порядок його ведення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Розділ VII. СКЛАДСЬКІ ДОКУМЕНТИ НА ЗЕРНО

Стаття 37. Види складських документів на зерно

Зерновий склад на підтвердження прийняття зерна видає один з таких документів:

подвійне складське свідоцтво;

просте складське свідоцтво;

складську квитанцію.

Складський документ на зерно виписується після передачі зерна на зберігання не пізніше наступного робочого дня.

Після заповнення обов'язкових реквізитів простого або подвійного складського свідоцтва на зерно, реєстрації їх у реєстрі з присвоєнням порядкового номера заповнений бланк простого або подвійного складського свідоцтва на зерно передається особі, яка здала зерно на зберігання.

Зерновий склад зобов'язаний виписувати окремо складські документи на зерно для партій зерна, що належать різним товарним класам, відповідно до державних стандартів.

Форма бланків складських документів на зерно, порядок їх випуску, передачі, продажу зерновим складам встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Зерно, прийняте на зберігання за простим або подвійним складським свідоцтвом, може бути предметом застави протягом строку зберігання зерна шляхом застави відповідного свідоцтва.

Зерновий склад повинен застрахувати зерно, прийняте на зберігання за простим або подвійним складським свідоцтвом, від ризиків випадкової загибелі, пошкодження або втрати за рахунок коштів поклажодавця.

На вимогу особи, яка здала зерно на зберігання, зерновий склад зобов'язаний виписувати окремі складські документи на зерно на будь-які частини зданого на зберігання зерна.

Нові складські документи на зерно видаються в обмін на раніше виписані.

У разі позбавлення зернового складу сертифіката відповідності видані раніше складські документи залишаються в обігу до закінчення терміну зберігання зерна.

Відносини, що виникають при обігу складських документів, регулюються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами, з урахуванням встановлених цим Законом особливостей.

Стаття 38. Подвійне складське свідоцтво

Подвійне складське свідоцтво складається з двох частин — складського свідоцтва та заставного свідоцтва (варанта), які можуть бути відокремлені одне від одного.

У кожній з двох частин подвійного складського свідоцтва мають бути однаково зазначені:

1) найменування та місцезнаходження зернового складу, що прийняв зерно на зберігання;

2) поточний номер складського свідоцтва за реєстром складських документів складу;

3) найменування юридичної особи або ім'я фізичної особи, від якої прийнято зерно на зберігання, а також місцезнаходження (місце проживання) такої особи;

4) найменування та кількість прийнятого на зберігання зерна, а за необхідності — якісні характеристики зерна;

5) строк, на який прийнято зерно на зберігання, якщо такий строк встановлюється, або ж вказівка, що зерно прийнято на зберігання до запитання, у межах дії сертифіката на відповідність послуг із зберігання зерна та продуктів його переробки, виданого зерновому складу;

6) розмір плати за зберігання або тарифи, на підставі яких вона обчислюється, та порядок оплати зберігання;

7) дата видачі складського свідоцтва;

8) підпис уповноваженої особи та печатка зернового складу.

Якщо зерно приймається на зберігання зі знеособленням, то в обох частинах подвійного складського свідоцтва на зерно робиться відповідний запис.

У разі отримання кредиту за заставним свідоцтвом обидві частини подвійного складського свідоцтва на зерно повинні містити найменування (ім'я) і місцезнаходження (місце проживання) юридичної особи (громадянина), що видала кредит, дату видачі й розмір кредиту, умови, на яких він виданий, і підпис уповноваженого працівника юридичної особи (громадянина), завірений печаткою юридичної особи (нотаріусом). Термін видачі кредиту не повинен перевищувати терміну зберігання зерна.

Документ, що не відповідає вимогам цієї статті, не є подвійним складським свідоцтвом.

Стаття 39. Права володільця складського та заставного свідоцтва

Володілець складського та заставного свідоцтва має право розпоряджатися зерном, що зберігається на зерновому складі.

Володілець лише складського свідоцтва має право розпоряджатися зерном, але це зерно не може бути взяте із зернового складу до погашення кредиту, виданого за заставним свідоцтвом.

Володілець лише заставного свідоцтва має право вимагати від особи, яка отримала кредит (першого надписувача), повернення всієї суми боргу та процентів, а також застави на зерно на суму відповідно до суми кредиту та процентів за користування ним. У разі застави зерна відмітка про це робиться на складському свідоцтві.

Володілець лише заставного свідоцтва має право на одержання грошових коштів, які були внесені зерновому складу володільцем складського свідоцтва при отриманні зерна, у разі коли зерно було видано зерновим складом в обмін на відповідне складське свідоцтво. При отриманні грошових коштів право вимоги до першого надписувача заставного свідоцтва закінчується.

Якщо закінчився термін погашення кредиту, зазначеного у заставному свідоцтві, зерновий склад зобов'язаний продати зерно у порядку, встановленому законодавством для продажу заставленого зерна, за письмовою вимогою володільця заставного свідоцтва.

Стаття 40. Передання складського та заставного свідоцтва

Складське та заставне свідоцтво можуть передаватися разом або окремо за передавальними написами (індосаментами).

Індосамент повинен містити найменування юридичної особи або ім'я громадянина та її місцезнаходження (його місце проживання), що стали новими утримувачами складського свідоцтва або заставного свідоцтва, дату здійснення індосаменту і підпис уповноваженого працівника юридичної особи (громадянина), завірений печаткою юридичної особи або нотаріусом.

Порядок здійснення передавальних написів (індосаментів) визначається законодавством.

Стаття 41. Просте складське свідоцтво

Просте складське свідоцтво видається на пред'явника.

Просте складське свідоцтво має містити відомості, передбачені пунктами 1, 2, 4 — 8 частини другої статті 38 цього Закону, а також вказівку на те, що воно видане на пред'явника.

Якщо зерно приймається на зберігання зі знеособленням, то у простому складському свідоцтві на зерно робиться відповідний запис.

Документ, що не відповідає вимогам цієї статті, не є простим складським свідоцтвом.

(Закінчення на 12—13-й стор.).

(Початок на 10—11-й стор.).

Стаття 42. Права володільця простого складського свідоцтва

Володілець простого складського свідоцтва має право розпоряджатися зерном, що зберігається на зерновому складі. При цьому до передачі зерна прирівнюється передача простого складського свідоцтва.

Просте складське свідоцтво передається шляхом вручення його новому володільцеві. Застава зерна, зданого на зберігання за простим складським свідоцтвом, здійснюється шляхом передачі заставодавцю цього свідоцтва за передавальним написом (індосаментом) у порядку, визначеному статтею 40 цього Закону. На вимогу боржника йому може бути виданий дублікат простого складського свідоцтва з поміткою про заставу. У разі застави зерна, зданого на зберігання за простим складським свідоцтвом, до простого складського свідоцтва застосовуються правила, встановлені для заставного свідоцтва, а до дубліката простого складського свідоцтва — правила, встановлені для складських свідоцтв.

Стаття 43. Складська квитанція

Якщо зерновий склад приймає зерно на зберігання без видачі простого або подвійного складського свідоцтва, то для підтвердження прийняття зерна на зберігання він повинен видати складську квитанцію.

Істотні дані складської квитанції встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 44. Видача зерна за подвійним складським свідоцтвом

Зерновий склад видає зерно володільцеві складського і заставного свідоцтва (подвійного складського свідоцтва) не інакше як в обмін на обидва свідоцтва разом.

Володільцеві складського свідоцтва, який не має заставного свідоцтва, але вніс суму боргу за ним, зерновий склад видає зерно в обмін на складське свідоцтво та за умови надання разом з ним документа, що підтверджує сплату суми боргу за заставним свідоцтвом.

Зерновий склад, що видав зерно володільцеві складського свідоцтва, який не має заставного свідоцтва та не вніс суми боргу за ним, несе відповідальність перед володільцем заставного свідоцтва за платіж усієї суми, забезпеченої за ним.

Володілець складського і заставного свідоцтва має право вимагати видачу зерна частинами. При цьому в обмін на первісні свідоцтва йому видаються нові свідоцтва на зерно, що залишилося на зерновому складі.

Стаття 45. Реєстр складських документів на зерно

Зернові склади ведуть реєстр складських документів на зерно.

Вимоги до реєстру складських документів на зерно та порядок його ведення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 46. Погашення складських документів на зерно

Після видачі зерна володільцям складських документів на зерно зернові склади повинні погасити прийняті складські документи на зерно шляхом відмітки на складському документі — «погашено». Погашені складські документи на зерно в повторний обіг не допускаються і виключаються з реєстру складських документів на зерно, про що робиться відповідний запис. Погашені складські документи зберігаються зерновим складом протягом трьох років.

Розділ VIII. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАСТАВНИХ ЗАКУПОК ЗЕРНА

Стаття 47. Заставна закупка зерна

Кабінет Міністрів України щорічно передбачає в проекті Державного бюджету України виділення коштів на закупівлю зерна для продовольчих і насіннєвих потреб.

Заставні закупки зерна здійснюють Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна та уповноважені із забезпечення заставних закупок зерна в межах своїх повноважень.

При заставних закупках зерна сільськогосподарські товаровиробники на підставі укладених договорів заставних закупок зерна передають зерно зерновим складам, які приймають це зерно на зберігання згідно з укладеними договорами з Державним агентом із забезпечення заставних закупок зерна або уповноваженим із забезпечення заставних закупок зерна, а останні протягом трьох банківських днів перераховують сільськогосподарським товаровиробникам плату за нього в повному обсязі за заставною ціною.

Зберігання заставного зерна є строковим.

Перебіг строку зберігання заставного зерна у зернових складах починається з приймання заставного зерна на зберігання після 1 липня поточного року, але не може бути довшим ніж до 1 березня наступного року. Протягом цього строку сільськогосподарські товаровиробники мають право витребувати заставне зерно у порядку, передбаченому цим Законом.

Відносини, що виникають при заставній закупівлі зерна, регулюються цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Стаття 48. Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна та його повноваження

Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна визначається Кабінетом Міністрів України на конкурсних засадах.

Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна здійснює:

реалізацію загальнодержавних програм заставних закупок зерна;

взаємодію з центральними та місцевими органами виконавчої влади та суб'єктами заставних закупок зерна;

організацію заставних закупок зерна;

визначення уповноважених із забезпечення заставних закупок зерна на конкурсних засадах;

координацію діяльності суб'єктів заставних закупок зерна;

розподіл коштів з урахуванням обсягів зерна для заставних закупок;

залучення кредитів банків для здійснення заставної закупки зерна;

моніторинг ринку зерна щодо проведення заставних закупок зерна;

щорічне подання Кабінету Міністрів України пропозицій про визначення рівня заставних цін на зерно;

контроль за рухом коштів, виділених із Державного бюджету України для заставних закупок зерна;

аналіз витрат на зберігання зерна;

інші повноваження відповідно до законодавства.

Стаття 49. Уповноважені із здійснення заставних закупок зерна

Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна визначає на конкурсних засадах уповноважених із здійснення заставних закупок зерна.

Уповноважені із здійснення заставних закупок зерна діють на підставі договору доручення із Державним агентом із забезпечення заставних закупок зерна.

Стаття 50. Діяльність зернових складів у сфері заставних закупок зерна

Зернові склади:

взаємодіють з іншими суб'єктами заставних закупок зерна;

приймають заставне зерно на зберігання;

забезпечують якісне зберігання заставного зерна;

проводять аналіз якості заставного зерна, прийнятого на зберігання;

надають інформацію щодо вартості зберігання зерна;

видають складські документи на заставне зерно.

Стаття 51. Діяльність сільськогосподарських товаровиробників у сфері заставних закупок зерна

Сільськогосподарські товаровиробники:

беруть участь у державних програмах виробництва зерна;

взаємодіють з іншими суб'єктами заставних закупок зерна;

укладають договори заставних закупок зерна та забезпечують їх виконання;

передають заставне зерно на зберігання;

проводять операції із складськими документами на заставне зерно.

Стаття 52. Особливості встановлення заставної ціни зерна

Встановлення мінімально гарантованої ціни на зерно є складовою політики ціноутворення в Україні й спрямовується на підтримку виробництва зерна.

Формування заставної ціни зерна здійснюється на підставі методики, яка затверджується Кабінетом Міністрів України.

Заставні ціни зерна затверджуються до 31 березня відповідного поточного року в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 53. Приймання заставного зерна

Приймання заставного зерна на зберігання здійснюється зерновим складом за дорученням Державного агента із забезпечення заставних закупок зерна або на підставі договору між зерновим складом та Державним агентом із забезпечення заставних закупок зерна (уповноваженими із забезпечення заставних закупок зерна) в межах визначених обсягів.

Приймання заставного зерна на зберігання здійснюється відповідно до вимог та у порядку, передбачених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами та договором про заставну закупку зерна.

Після приймання заставного зерна на зберігання зернові склади виписують та видають сільськогосподарським товаровиробникам складські документи у порядку, передбаченому цим Законом.

Стаття 54. Страхування ризиків випадкової загибелі або ушкодження заставного зерна

Ризик випадкової загибелі або ушкодження заставного зерна несуть зернові склади з моменту його приймання на зберігання.

Зернові склади зобов'язані застрахувати заставне зерно, що прийняте на зберігання, від ризиків випадкової загибелі або ушкодження протягом п'яти днів з моменту його прийняття на зберігання за рахунок коштів поклажодавця.

Стаття 55. Реєстр заставного зерна

Зернові склади зобов'язані вести реєстр заставного зерна, прийнятого на зберігання.

Вимоги до реєстру зерна та порядок його ведення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 56. Особливості зберігання заставного зерна

Зберігання заставного зерна зерновими складами здійснюється відповідно до вимог, встановлених для зберігання зерна цим Законом та іншими нормативно-правовими актами.

Сільськогосподарські товаровиробники мають право розпоряджатися заставним зерном лише після повернення отриманих за заставною ціною коштів та відшкодування зерновим складам витрат за зберігання заставного зерна за час його фактичного зберігання.

Якщо до закінчення терміну дії договору заставних закупок зерна сільськогосподарський товаровиробник не витребував заставне зерно для подальшого продажу, воно переходить у власність держави, а видані складські документи втрачають чинність. Витрати зернових складів за зберігання такого зерна відшкодовуються за рахунок коштів державного бюджету.

Якщо до закінчення терміну дії договору заставних закупок зерна сільськогосподарські товаровиробники здійснять відчуження простого складського свідоцтва або складського свідоцтва на заставне зерно, то з дати індосаменту до дати повернення отриманих за заставною ціною коштів нараховуються проценти. Якщо кошти, отримані сільськогосподарським товаровиробником, та нараховані проценти після індосаменту не будуть повернені Державному агенту із забезпечення заставних закупок зерна або уповноваженому із забезпечення заставних закупок зерна до закінчення дії договору заставних закупок зерна, то заставне зерно переходить у власність держави, а видані складські документи втрачають чинність.

Стаття 57. Плата за зберігання заставного зерна

Плата за зберігання заставного зерна справляється згідно з правилами, встановленими цим Законом.

Порядок здійснення розрахунків за зберігання заставного зерна, що перейшло у власність держави, визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 58. Видача заставного зерна

Видача заставного зерна сільськогосподарському товаровиробнику проводиться не пізніше трьох робочих днів з моменту його витребування за умови повернення сільськогосподарським товаровиробником на спеціальний рахунок Державного агента із забезпечення заставних закупок зерна або уповноваженого із забезпечення заставних закупок зерна отриманих ним коштів при заставі зерна та відшкодування витрат зерновому складу за зберігання такого зерна.

Видача заставного зерна виробнику зерна здійснюється в обмін на виписані на дане зерно складські документи.

Видача заставного зерна здійснюється з обов'язковим оформленням товаросупровідних документів відповідно до вимог законодавства.

Стаття 59. Договір заставних закупок зерна

Сільськогосподарський товаровиробник укладає договір заставних закупок зерна з Державним агентом із забезпечення заставних закупок зерна або уповноваженим із забезпечення заставних закупок зерна, за умови зберігання його зерновим складом.

Договір заставних закупок зерна повинен бути укладений у письмовій формі, типова форма якого визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 60. Істотні умови договору заставних закупок зерна

Істотними умовами договору заставних закупок зерна є:

найменування заставного зерна;

термін договору заставних закупок зерна;

ціна на заставне зерно;

кількість заставного зерна;

ціна зберігання;

відповідальність сторін;

страхування ризиків випадкової загибелі та ушкодження заставного зерна.

За згодою сторін у договорі заставних закупок зерна можуть бути передбачені й інші умови.

Реорганізація суб'єктів заставних закупок зерна не є підставою для зміни умов чи розірвання договору заставних закупок зерна.

Стаття 61. Порядок укладення договору заставних закупок зерна

Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна та уповноважені із забезпечення заставних закупок зерна до 1 липня поточного року повідомляють у засобах масової інформації чи спеціальних виданнях про обсяги закупівель заставного зерна та заставні ціни.

Сільськогосподарські товаровиробники, які виявили бажання укласти договір заставних закупок зерна, направляють відповідну заявку Державному агенту із забезпечення заставних закупок зерна або уповноваженому із забезпечення заставних закупок зерна.

Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна або уповноважений із забезпечення заставних закупок зерна протягом п'яти днів після отримання заявки повідомляє сільськогосподарського товаровиробника про її прийняття або відхилення.

У повідомленні про прийняття заявки Державний агент із забезпечення заставних закупок зерна або уповноважений із забезпечення заставних закупок зерна вказує також місцезнаходження зернового складу, до якого сільськогосподарський товаровиробник повинен доставити зерно за свій рахунок.

Відмова від укладення договору заставних закупок зерна не допускається, крім як у разі:

неможливості зберігання заставного зерна визначеного товарного класу в запропонованих обсягах;

можливого погіршення якості заставного зерна, що вже знаходиться на зберіганні;

відсутності коштів для здійснення заставних закупок зерна;

наявності інших підстав, передбачених законодавством.

У разі необґрунтованої відмови в укладенні договору заставних закупок зерна, а також неодержання відповіді у строки, передбачені частиною третьою цієї статті, сільськогосподарські товаровиробники мають право на захист своїх інтересів у судовому порядку.

Стаття 62. Припинення договору заставних закупок зерна

Договір заставних закупок зерна припиняється:

у разі закінчення строку, на який його було укладено;

за згодою сторін;

у разі витребування сільськогосподарськими товаровиробниками заставного зерна;

з інших підстав, передбачених законодавством.

Стаття 63. Реєстр складських документів на заставне зерно

Зернові склади зобов'язані вести реєстр складських документів на заставне зерно.

Вимоги до реєстру складських документів на заставне зерно та порядок його ведення визначаються Кабінетом Міністрів України.

Стаття 64. Порядок фінансування та здійснення розрахунків із заставних закупок зерна

Фінансування операцій з державних заставних закупок зерна здійснюється через Державного агента із забезпечення заставних закупок зерна за рахунок коштів державного бюджету, а також шляхом залучення кредитів банків.

Порядок проведення розрахунків із заставних закупок зерна визначається Кабінетом Міністрів України.

Виплата процентів банкам за користування кредитами, отриманими Державним агентом із забезпечення заставних закупок зерна для заставної закупки зерна, здійснюється за рахунок бюджетних коштів у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Стаття 65. Фінансування діяльності Державного агента із забезпечення заставних закупок зерна

Діяльність Державного агента із забезпечення заставних закупок зерна, пов'язана з проведенням заставних закупок зерна, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Розділ IX. ІНТЕРВЕНЦІЙНИЙ ФОНД

Стаття 66. Інтервенційний фонд

За поданням Кабінету Міністрів України Верховна Рада України окремим рядком затверджує видатки державного бюджету на проведення операцій інтервенційного фонду на зерновому ринку для підтримання рівня цін.

Кошти та ресурси зерна інтервенційного фонду, що залишилися на кінець поточного фінансового року від проведення інтервенційних операцій, переходять на наступний фінансовий рік.

З метою регулювання рівня внутрішніх цін на продукти переробки зерна Державний агент із проведення інтервенційних операцій має право використати зерно інтервенційного фонду для виробництва продуктів переробки зерна.

Інтервенційні операції на зерновому ринку здійснює Державний агент із проведення інтервенційних операцій у межах своїх повноважень відповідно до законодавства.

Стаття 67. Державний агент із проведення інтервенційних операцій

Державний агент із проведення інтервенційних операцій за кошти державного бюджету на зерновому ринку

визначається Кабінетом Міністрів України на конкурсних засадах.

Державний агент із проведення інтервенційних операцій здійснює:

інтервенційну закупівлю зерна й продаж зерна та продуктів його переробки на внутрішньому та зовнішньому ринках;

аналіз ринку зерна та продуктів його переробки з поданням Кабінету Міністрів України на затвердження річного плану інтервенційних операцій, в якому відображається перелік видів зерна, що будуть охоплені Державним агентом із проведення інтервенційних операцій при проведенні інтервенційної діяльності;

прогноз рівня цін, згідно з якими Державний агент із проведення інтервенційних операцій буде проводити інтервенційні операції;

необхідні заходи для реалізації річного плану інтервенційних операцій;

взаємодію з центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також іншими суб'єктами інтервенційних операцій;

визначення уповноважених із проведення інтервенційних операцій на конкурсних засадах;

координацію діяльності зернових складів по реалізації інтервенційних операцій;

розподіл коштів з урахуванням обсягів зерна при проведенні інтервенційних операцій;

контроль за рухом коштів, виділених із Державного бюджету України для проведення інтервенційних операцій;

аналіз витрат по зберіганню зерна інтервенційного фонду та продуктів його переробки;

встановлення мінімальних вимог якісних та кількісних показників продукції;

встановлення ціни з урахуванням якості продукції та змін цін на ринку;

проведення інвентаризації продукції інтервенційного фонду;

інші дії, що пов'язані з організацією та функціонуванням ринку зерна та продуктів його переробки, завдання по проведенню яких Кабінет Міністрів України може доручити Державному агенту із проведення інтервенційних операцій.

Стаття 68. Уповноважені із проведення інтервенційних операцій

Державний агент із проведення інтервенційних операцій визначає на конкурсних засадах уповноважених із проведення інтервенційних операцій.

Уповноважені із проведення інтервенційних операцій діють на підставі договору доручення з Державним агентом із проведення інтервенційних операцій.

Стаття 69. Встановлення інтервенційних цін на зерно та продукти його переробки

Інтервенційна ціна на зерно є складовою політики ціноутворення і спрямовується на підтримання рівня цін та прибутків сільськогосподарських товаровиробників.

Інтервенційна ціна на закупку зерна до інтервенційного фонду встановлюється до початку бюджетного року Державним агентом із проведення інтервенційних операцій за погодженням з Кабінетом Міністрів України.

Державний агент із проведення інтервенційних операцій має право збільшувати або зменшувати інтервенційну ціну на закупку зерна до інтервенційного фонду відповідно до цінових коливань на ринку з урахуванням якості зерна при загальних витратах у межах виділених бюджетних коштів. При цьому, якщо поставка зерна відбувається в місяць, коли інтервенційна ціна нижча, ніж у місяці подання й погодження пропозиції, розрахунки здійснюються за ціною, що була на момент погодження пропозиції.

Інтервенційна ціна на продаж зерна та продуктів його переробки з інтервенційного фонду визначається Державним агентом із проведення інтервенційних операцій з урахуванням їх якості та моніторингу ринку зерна та продуктів його переробки.

Стаття 70. Мінімальні обсяги пропозицій зерна для інтервенційного фонду

Мінімальний розмір однорідної партії зерна, яку може запропонувати Державному агенту із проведення інтервенційних операцій або уповноваженому із проведення інтервенційних операцій будь-який власник, є 80 тонн усіх видів зерна або 10 тонн твердої пшениці, вирощених в Україні.

Державний агент із проведення інтервенційних операцій може встановити інший мінімальний обсяг.

Стаття 71. Подання пропозицій на закупівлю зерна до інтервенційного фонду та їх розгляд

Пропозиції на закупівлю зерна до інтервенційного фонду подаються Державному агенту із проведення інтервенційних операцій або уповноваженому із проведення інтервенційних операцій згідно з порядком, затвердженим Державним агентом із проведення інтервенційних операцій, із зазначенням:

найменування власника зерна з його реквізитами;

найменування зерна та його кількісно-якісних характеристик;

місцезнаходження зерна та його походження.

Допускається прийняття пропозицій з використанням засобів телекомунікації.

Державний агент із проведення інтервенційних операцій або уповноважений із проведення інтервенційних операцій протягом п'яти днів після отримання пропозиції повідомляє власника про її прийняття або відхилення.

Стаття 72. Договір на закупівлю зерна до інтервенційного фонду

При прийнятті пропозиції на закупівлю зерна до інтервенційного фонду Державний агент із проведення інтервенційних операцій або уповноважений із проведення інтервенційних операцій у письмовій формі укладає договір на закупівлю зерна з його власником.

Стаття 73. Плата за зберігання та переробку зерна інтервенційного фонду

Плата за зберігання та переробку зерна інтервенційного фонду справляється відповідно до вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Плата за зберігання та переробку зерна інтервенційного фонду здійснюється Державним агентом із проведення інтервенційних операцій або уповноваженими із проведення інтервенційних операцій за рахунок коштів, виділених на проведення інтервенційних операцій, та визначається договором складського зберігання зерна.

Стаття 74. Продаж зерна та продуктів його переробки з інтервенційного фонду

Продаж зерна та продуктів його переробки з інтервенційного фонду здійснюється на внутрішньому та зовнішньому ринках для підтримання рівня внутрішніх цін на зерно та продукти його переробки.

Продаж зерна та продуктів його переробки з інтервенційного фонду здійснюється у порядку, визначеному Державним агентом із проведення інтервенційних операцій.

Видача зерна інтервенційного фонду та продуктів його переробки покупцеві проводиться не пізніше трьох робочих днів з моменту відшкодування витрат зерновому складу за зберігання.

Видача зерна інтервенційного фонду здійснюється в обмін на виписані на дане зерно складські документи.

Стаття 75. Визначення якості зерна

Якість запропонованого для інтервенційного фонду зерна визначається згідно з встановленими Державним агентом із проведення інтервенційних операцій якісними показниками за зразками, що відбираються від запропонованої партії зерна.

Якщо аналіз свідчить, що запропоноване зерно не відповідає мінімальним якісним вимогам інтервенційного фонду, то таке зерно відкликається за рахунок власника, який його запропонував, при сплаті ним також усіх супутніх витрат.

У спірних питаннях Державний агент із проведення інтервенційних операцій або уповноважений із проведення інтервенційних операцій виконує всі необхідні повторні аналізи, вартість яких сплачує сторона, що програла.

Державний агент із проведення інтервенційних операцій або уповноважений із проведення інтервенційних операцій перевіряє якість зерна інтервенційного фонду, що зберігається, щонайменше раз на рік.

Стаття 76. Порядок фінансування та здійснення розрахунків із інтервенційних закупок зерна

Фінансування операцій із закупок зерна до інтервенційного фонду здійснюється через Державного агента із проведення інтервенційних операцій за рахунок коштів державного бюджету.

Порядок проведення розрахунків із інтервенційних закупок зерна визначається Кабінетом Міністрів України.

Стаття 77. Фінансування діяльності Державного агента із проведення інтервенційних операцій

Діяльність Державного агента із проведення інтервенційних операцій, пов'язана із здійсненням інтервенційних операцій із зерном, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Розділ X. ЕКСПОРТ ТА ІМПОРТ ЗЕРНА І ПРОДУКТІВ ЙОГО ПЕРЕРОБКИ ЗА МІЖНАРОДНИМИ ДОГОВОРАМИ УКРАЇНИ

Стаття 78. Міжнародний договір

Міжнародний договір по експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки передається для виконання Державному агенту із забезпечення експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки за міжнародними договорами.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

Стаття 79. Державний агент із забезпечення експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки за міжнародними договорами

Державний агент із забезпечення експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки за міжнародними договорами визначається Кабінетом Міністрів України на конкурсних засадах.

Стаття 80. Фінансування експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки за міжнародними договорами

Фінансування експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки за міжнародними договорами здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Діяльність Державного агента із забезпечення експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки, пов'язана із здійсненням експорту та імпорту зерна і продуктів його переробки за міжнародними договорами, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.

Невикористані кошти поточного фінансового року на програми експорту та імпорту зерна та продуктів його переробки переходять на наступний фінансовий рік.

Розділ XI. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Стаття 81. Міжнародне співробітництво у сфері дії Закону

Міжнародне співробітництво України у сфері дії цього Закону здійснюється Кабінетом Міністрів України, центральними та місцевими органами виконавчої влади. Вони забезпечують у межах своїх повноважень здійснення заходів щодо інтеграції України у сфері ринку зерна до Європейського Союзу.

Розділ XII. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ

Стаття 82. Відповідальність за порушення Закону

Юридичні та фізичні особи, винні у порушенні цього Закону, несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ XIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 83. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. До приведення законів України, інших нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом вони застосовуються у частині, що не суперечить цьому Закону.

3. Кабінету Міністрів України протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом:

підготувати і подати на розгляд Верховної Ради України пропозиції про внесення змін до законів України, що випливають із цього Закону;

підготувати та подати на розгляд Верховної Ради України проект Закону України про прості та подвійні складські свідоцтва;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити в межах своїх повноважень прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ, 4 липня 2002 року.
№ 37-IV.

ОФІЦІЙНО

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про зв'язок»

Верховна Рада України **постановляє**:

I. Статтю 1 Закону України «Про зв'язок» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 20, ст. 143; 2000 р., № 41, ст. 341; 2002 р., № 15, ст. 103) доповнити абзацом такого змісту:

«абонентна плата — платіж, який сплачує користувач за користування послугами зв'язку на постійній основі за тарифами, встановленими відповідно до законодавства України».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України протягом двох місяців після набрання чинності цим Законом:

привести у відповідність з цим Законом свої нормативно-правові акти;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади своїх нормативно-правових актів у відповідність з цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
4 липня 2002 року.
№ 36-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про боротьбу з корупцією»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про боротьбу з корупцією» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 34, ст. 266; 1997 р., № 19, ст. 136) такі зміни:

1. Доповнити статтю 1 приміткою такого змісту:

«Примітка. Під діяльністю осіб, уповноважених на виконання функцій держави, слід розуміти і діяльність посадових осіб місцевого самоврядування, що спрямована на здійснення повноважень місцевого самоврядування».

2. У статті 2:

у пункті «б» слова «сільські, селищні, міські голови та голови районних, обласних рад» виключити;

доповнити статтю пунктом «в» такого змісту:

«в) посадові особи місцевого самоврядування».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2002 року.
№ 90-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Торговельної Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко

Верховна Рада України **постановляє**:

Торговельну Угоду між Урядом України та Урядом Королівства Марокко, підписану 24 грудня 2001 року у м. Рабаті, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2002 року.
№ 108-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про заохочення та взаємний захист інвестицій

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Урядом України та Урядом Королівства Марокко про заохочення та взаємний захист інвестицій, підписану 24 грудня 2001 року у м. Рабаті, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2002 року.
№ 109-IV.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про вільну торгівлю

Верховна Рада України **постановляє**:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Таджикистан про вільну торгівлю, підписану 6 липня 2001 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2002 року.
№ 110-IV.

▼

Вогнеборці не дрімають — поля не горять

Жнива — гаряча пора не лише для аграріїв. Чимало клопоту було й у вогнеборців. Щоправда, для працівників Управління державної пожежної охорони МВС України в Київській області цей жнивний сезон, як і п'ять попередніх, видався спокійний — вогню на полі не гасили (!). Однак, переконаний заступник начальника відділу пожежного нагляду Василь Злачевський, нічого не дається легко. Такий блискучий показник — результат постійної копіткої роботи вогнеборців. Приміром, лише цьогоріч за недотримання пожежобезпеки на жнивах покарано 400 керівних осіб регіону. Виявлено недоліки в 4,5 тисячі службових приміщень, дільницях електромереж та зернозбиральній техніці. Тож робота, яка кипить на полях, пожежою не загрожує.

Надія ГОРБАТЮК.

На знімках: вогнеборці регулярно контролюють пожежобезпечність на полях яготинської агрофірми «Урожай».

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Музей однієї віртуальної історії

Нинішні філософи занепокоєні: комп'ютери роблять наш світ віртуальним, а міжлюдські контакти при цьому нагадують діалог двох поштових скриньок!

Але ось вам цілком сучасний сюжет, з комп'ютерами зовсім не пов'язаний. У Центрі сучасного мистецтва Києво-Могилянської академії представлено оригінальний проект під назвою «Запрошення до Австралії, або Музей однієї історії». Власне, ця «історія» народжена листуванням двох людей — українки Алевтини Кахідзе та австралійського художника Удо Кохлера. Обоє давно планують зустрітися в Австралії. Проте Алевтині відмовляють у візі. Вона не може довести, що збирається до Австралії не назавжди. Відповідні дозвільні органи не вважають достатніми причинами для повернення ні те, що в Алевтини є чоловік, ані те, що вона навчається в Академії мистецтв. А таку нематеріальну річ, як любов до своєї землі, звичайно, не можна вважати серйозною причиною для повернення додому!

Удо Кохлер назвав Алевтину голосом покоління. А сам голос покоління в розпачі — з однієї вільної країни не можна з'їздити до іншої. Хоч уже немає Радянського Союзу, людей все одно прив'язують до певного простору. В цьому сенсі історія нездійсненої поїздки Алевтини, мабуть, не випадковість. Але художники на те й художники, щоб перетворювати свої душевні бурі та шторми у певну гармонійно організовану цілісність. Виставка «Запрошення до Австралії» складається з листів Удо й Алевтини, особистих речей, сувенірів. Усе це дає змогу побачити живий досвід пережитої поразки, що додає гостроти обрисам проекту. Завжди прикро, коли не здійснюються мрії, особливо якщо це подорож до Раю. Спочатку малюєш собі казку, де поруч банальне уявлення про Австралію (кенгуру, коали, океан) і творча співпраця, нові враження. А потім усе це розвіюється, і, як пише Алевтина, «країна Австралія набуває вигляду вигаданого мною плаката, на який переношу штамп відмови у візі з мого паспорта».

Ольга ГОВЕНКО;
Ольга МОВЧАН.

СПОРТ

Як малий чемпіон узяв гору над великим

Донецький «Шахтар», який з 2000 року не програвав у національному чемпіонаті, зазнав відчутної невдачі в Луцьку

Футбол. Чемпіонат країни. Вища ліга. 6-й тур.

«Волинь» — «Шахтар». 2:0. 12 000 глядачів. Голи: Кривий, 47, Гребеножко, 87.

«Кривбас» — «Металург» Зп. 0:0. 5 000.

«Ворскла» — «Таврія». 1:0. 5 000. Швецов, 82.

«Оболонь» — «Арсенал». 0:2. 8 000. Іванов, 3, Абхазава, 85.

«Поліграфтехніка» — «Металіст». 1:1. 3 200. Косилов, 17 — Костюков, 78.

«Металург» Д — «Дніпро». 1:3. 3 000. Зотов, 29 — Єзерський, 9, Венглинський, 45, з пенальті, Максимюк, 61.

«Металург» М — «Чорноморець». 2:0. 8 000. Молокуцко, 56, Рикун, 80.

Матч «Карпати» — «Динамо» перенесено. Він має відбутися до завершення першого кола.

	В	Н	П	М	О
Дніпро	4	2	0	11—4	14
Арсенал	4	1	1	14—5	1 3
Шахтар	4	1	1	11—6	1 3
Металург Д	4	1	1	9—5	1 3
Динамо	4	0	1	12—5	12
Волинь	3	0	3	6—11	9
Металург М	2	2	2	9—7	8
Карпати	2	2	1	7—7	8
Поліграф-техніка	1	4	1	5—6	7
Ворскла	2	0	4	5—9	6
Кривбас	1	2	3	5—8	5
Оболонь	1	2	3	5—8	5
Металіст	1	2	3	4—8	5
Металург Зп	1	2	3	4—8	5
Таврія	1	1	4	8—12	4
Чорноморець	1	0	5	3—10	3

В огляді попереднього туру ми зосереджували увагу на тому, що гра «Шахтаря» в поєдинку проти динамівців, м'яко кажучи, не була переконливою. Особливо в нападі. І це ще більше проявилося на полі стадіону «Авангард» у Луцьку. Либонь, «вуглярі» затягли святкування перемоги над своїм головним конкурентом і не вийшли зі стану ейфорії.

А от переможець попереднього турніру першої ліги (інакше кажучи — малий чемпіон України) підготувався до поєдинку з лідером щонайліпше. Як показав матч, підопічні Віталія Кварцяного не виснажилися, діяли гостро, грамотно вели оборону і виграли «війну» в повітрі. До речі, два моменти, які поставили на коліна команду Невіо Скали, завершувалися ударами головою.

Після невдачі в зустрічі з "Арсеналом" ми щиро пожаліли «Волинь» і побажали її гравцям та тренерові не опускати руки, а вірити у світлі дні. Тому дуже приємно, що волиняни виявилися справжніми чоловіками, не піддалися розпачеві. Своєю переконливою і успішною грою тепер радують багатьох.

Невіо Скала після поєдинку привітав лучан із заслуженою перемогою. Назвав «Волинь» командою сконцентрованою, агресивною, а результат — цілком справедливим.

— Не приховую, що розчарований грою своїх футболістів, — сказав він. — Команда діяла повільно, мала втомлений вигляд. Сподіваюся, ця поразка допоможе моїм гравцям знову стати ногами на землю. Сьогодні вони були, на жаль, надто самовпевнені.

— У нас ніколи не буває планів, щоб грати абияк, — приєднався до розмови з журналістами **Віталій Кварцяний.** — За характером я — людина вимоглива. Ми всі гуртом переживали за результат. Тому готувалися до поєдинку з чемпіоном особливо. Щодня проводили методичні заняття. Я особисто разів з вісім переглянув відеокасети з матчами «Шахтаря». Вивчив його сильні і слабкі сторони. Однак ми не скористалися ще двома-трьома нагодами забити.

— У наступному турі «Волинь» гратиме в Києві проти «Динамо». Що думаєте про ту зустріч?

— Буде дуже важко. Але шукатимемо можливості зіграти на результат. Можливо, обережно. Головне — не припуститися прикрих помилок...

Ще один донецький клуб — «Металург» — також зазнав поразки. Причому вдома і від одного із своїх головних конкурентів на призове місце.

Завдяки цьому успіхові «Дніпро» став одноосібним лідером чемпіонату. А слідом за ним — київський «Арсенал», який на своєму стадіоні НСК «Олімпійський»... гостював у земляків з «Оболоні». І виявив неабияку «невдячність». Утім, гостра, безкомпромісна боротьба тривала весь ігровий час. І оболонці, між іншим, мали кілька моментів для взяття воріт. Але, як кажуть, це був не їхній день.

Знову забив грузинський форвард «канонірів» Абхазава. Він тепер з п'ятьма м'ячами очолює список найкращих бомбардирів чемпіонату. Це, безперечно, дуже вдале придбання клубу. До речі, Шалву «Арсеналові» порекомендував блискучий у минулому форвард і знаний голеадор тбіліського «Динамо» та збірної СРСР Реваз Челебадзе. Прихильники київського клубу, звісно, вдячні йому за це.

Наступний тур чемпіонату відбудеться аж 17 серпня. Але відпочивати в цей проміжок часу буде ніколи. Адже київське «Динамо» зіграє завтра матч-відповідь другого кваліфікаційного раунду Ліги чемпіонів проти «Пюніка» в Єревані. У разі подолання цього бар'єра динамівці разом із «Шахтарем» зіграють перші матчі третього кваліфікаційного раунду головного клубного турніру Європи (13—14 серпня).

У запорізького «Металурга» також відповідальні справи. Він у матчі першого кваліфікаційного раунду Кубка УЄФА прийматиме мальтійський клуб з поетичною назвою «Біркіркара». А ще наші клуби в суботу (10 серпня) проведуть матчі 1/32 фіналу розіграшу Кубка України.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Першість країни. Перша ліга. 5-й тур. "Прикарпаття" — «Арсенал». 1:0. «Сталь» — «Полісся». 2:1. «Нафтовик» — «Закарпаття». 1:0. «Динамо-2» — «Сокіл». 3:0. «Зірка» — «Спартак». 4:1. «Миколаїв» — «Красилів». 0:2. «Шахтар-2» — «Система-Борекс». 1:1. «Борисфен» — ЦСКА. 2:0. Матч «Карпати-2» — «Вінниця» перенесено.

Лідирують: «Зірка» — 13 очок, «Динамо-2» — 12, «Сталь», «Нафтовик», «Миколаїв» — по 10.

ОГОЛОШЕННЯ

Ця страшна цифра 85

П'ятого серпня о 5.50 у Львівській міській лікарні швидкої допомоги померла ще одна жертва скнилівської катастрофи.

Позавчора на дев'ятий день після «чорної суботи» у львівських храмах, яких у древньому місті налічується кілька десятків, відбулися богослуження за загиблих і постраждалих у цій трагедії. До величних соборів у центрі Львова і до маленьких церковиць на його околицях весь день ішли люди, щоб віддати останню шану загиблим і помолитися за здоров'я тих потерпілих, хто ще перебував у лікарнях. Четвертого серпня панахиди відбулися і у всіх греко-католицьких храмах області.

На жаль, щирі молитви львів'ян не стали перешкодою трагічному збільшенню списку жертв скнилівської катастрофи. Вранці п'ятого серпня у міській лікарні швидкої допомоги помер Мирон Цьоновський, якому було 52 роки. Він став другим із чотирьох потерпілих, життя яких підтримувалося з допомогою апарату штучного дихання. Минулої п'ятниці, як ми вже повідомляли, у тій самій лікарні розпрощалася з життям 59-річна жінка. Отже, на вчорашній день жертв львівської катастрофи стало уже 85. У міських лікарнях все ще перебуває більш як 60 потерпілих, серед яких є хворі у тяжкому стані і кілька — у критичному.

Не можу вказати конкретніші цифри, бо, починаючи з цього понеділка, ситуація з наданням журналістам інформації про наслідки трагедії змінилась. Після нещодавнього виступу по телебаченню начальника управління охорони здоров'я Львівської облдержадміністрації В. Кімаковича, в якому він звернув увагу на плутанину в засобах масової інформації статистичних даних про постраждалих у катастрофі, уточнити щось із цього приводу стало надзвичайно важко. З міської лікарні швидкої допомоги журналіста тепер спрямовують в обласне управління охорони здоров'я, а звідти чомусь в управління з надзвичайних ситуацій. Звісно, працівники ЗМІ повинні бути об'єктивними, тим паче висвітлюючи такі трагічні події. Та в кого їм брати достовірну інформацію, як не в офіційних осіб, котрі, до речі, зобов'язані надавати її у масмедіа згідно з чинним законодавством? Адже громадяни назагал дізнаються про новини саме з них, а не безпосередньо з лікарень чи управлінь.

У вихідні продовжували надходити кошти на благочинні рахунки, відкриті у Львові для надання допомоги сім'ям жертв та постраждалим від катастрофи. На ранок п'ятого серпня таких коштів зібрано вже понад п'ять мільйонів гривень. До них долучаться і пожертви, внесені парафіянами під час недільних богослужінь у львівських греко-католицьких храмах. Як сказав, виступаючи на місцевому телебаченні, кардинал Любомир Гузар, церква робить усе для того, щоб підтримати потерпілих у день «чорної суботи» не тільки духовно, а й матеріально.

Багато людей, котрі довідались про це лихо із запізненням, нині шукають можливості якось допомогти львів'янам. У цьому я переконався і в курортному Трускавці, куди їздив на минулі вихідні. Мої знайомі з Києва, які кілька днів не мали доступу до ЗМІ, запитували, як і куди передати пожертвування. Біду постраждалих під час авіашоу у Скнилові вони, батьки малих дітей, сприйняли як свою власну.

Під час детальнішого перегляду знятих 27 липня на Скнилівському летовищі відеокадрів з'явилися нібито дані, що незадовго до зіткнення Су-27 із землею під ним виник якийсь предмет. Державна комісія з розслідування причин аварії літака розгляне і цю версію.

Юрій ЗИЛЮК.

Львів.

Відпочинок у стилі «блюз»

ЧАС НОТ

У пошуках оригінального проводження часу я натрапив на запрошення відвідати столичний блюз-клуб «Buddy Guy». Про блюз я мав лише абстрактне уявлення, тому і вирішив провести в цьому закладі вихідний. Вхід, як і повідомлялося в рекламі, був безплатний. Затишок невеличкої зали і ненабридлива, розслаблююча музика незабаром переконали мене у правильності мого вибору. Зайнявши вільний столик, я почав вивчати запропоноване меню. Окрім розмаїтості напоїв, у ньому було представлено безліч страв, процес виготовлення котрих, з'ясувалося, можна спостерігати особисто. Ціни, як для Хрещатика, вельми помірні. Клуб, до речі, названо на честь відомого музиканта, блюзмена Бадді Гая, під портретом якого красувався його автограф. Пізніше я дізнався, що цей унікальний презент — від американських друзів.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

На початку десятої з'явилося п'ятеро хлопців очікуваної джаз-банди. Незважаючи на мою прихильність до інших музичних жанрів, їхній виступ мені сподобався. До слова, перед його початком вільних місць практично не було. Публіка зібралася поважна, була присутня, на мій подив, і молодь. А вже в розпалі концертної програми трапився епізод, який усіх розважив. На вільному майданчику перед авансценою несподівано з'явився чоловік років п'ятдесяти в сонцезахисних окулярах і заходився енергійно витанцьовувати під ритм запальної мелодії. Народ відреагував дружніми оплесками. Забігаючи наперед, скажу, що додому я повертався задоволений: вечір не розчарував. А перед тим, як піти, мені вдалося одержати відповіді на запитання, що цікавили. Зі слів Віталія, працівника «Baddy Guy», я дізнався, що блюзом і джазом клубна програма не обмежується. Тут грають також рок-н-ролл та латино. До того ж групи щовечора різні. Часто заїжджають московські команди. Щоправда, вхід на них платний.

Приємно було дізнатися, що через кожні два-три місяці, на прохання та пропозиції клієнтів, у клубі оновлюють меню. Тут діють знижки. Постійним відвідувачам видають так звані золоті та срібні картки, що дають змогу заощаджувати по 20 і 10 гривень відповідно.

Михайло ДЕЛЬФІН.

РЕПОРТЕР

До чорних днів у нас вже звикли

Принаймні таке враження склалося, коли у день трауру за загиблими шахтарями минулої суботи пройшовся вулицями Києва.

Столиця, схоже, забула про чорний день узагалі. Щоправда, як завжди у вихідні, життя починалося десь по обіді. Коли з'явилися вуличні музиканти, торгівці м'якими іграшками та повітряними кульками. А також — чисельні родини з дітьми.

А до цього можна було покататися Дніпром на так званих річкових трамвайчиках. Під веселенькі пісні на кшталт «На теплоходе музыка играла». Проте грала вона не лише на теплоходах. У літніх кафе, на пляжах, з вікон будинків та автомобілів, яток з аудіокасетами.

Як завжди, було гамірно на Андріївському узвозі. Життя вирувало. І, схоже, про день скорботи люди наче не знали. В одному із столичних кафе на Чоколовці цинічно пояснили, що якби виключили магнітофон, то поменшало б клієнтів. Дозволити таке вони не могли. А в ресторанчику на Подолі адміністратор пояснив: «То ж день трауру, а нині вже вечір».

Цікаво, що практично всі, з ким довелося спілкуватися, звинувачували владу в тому, що вона не може захистити своїх громадян. Один з музикантів, який розважав радісну й жуючу публіку на дискотеці, так і сказав: «У нас само по собі життя в Україні — траур. А якщо і я не працюватиму, то траур буде й за моєю сім'єю».

Схоже, саме з цих причин, а не від черствості й байдужості, про скорботу свідчили лише чорні стрічки на прапорах та відсутність розважальних програм на теле- і радіоканалах. Щоправда, не на всіх ФМ-станціях цього дотримувалися.

Богдан ДОВНИЧ.

Ув'язнення у просторі та часі

ВИСТАВКИ

Новий проект київського художника Івана Цюпки «Wireframe» — подія в українському мистецтві. Принциповим моментом серії, до якої входить 10 робіт, є те, що вона задумана і виконана як фотографія.

...Це щось схоже на комп'ютерну графіку, гру з глядачем у віртуальність. Та це не гра, тим паче не віртуальна.

— Мені стало цікаво, як поводяться моделі з мультфільму в проміжках між його зйомками, як відпочивають, — каже автор. На фото маріонетки позують, розслабляються, фліртують, причепурюються. Вони зображені у вигляді дротяної сітки, в ультрафіолетовому кольорі та світлі. Художник доходить до абсурду в ідеї підглядання за моделями, ув'язненими у просторі та часі.

Іван Цюпка — один з найпомітніших молодих художників на київській сцені сучасного мистецтва. Він дебютував як живописець, але останнім часом працює переважно в експериментальних медіа: відеоарт, цифрова фотографія, комп'ютерна анімація. Роботи Цюпки не раз експонувалися у провідних київських галереях, а також у Москві, Берліні, Парижі та інших європейських містах.

Ця виставка проходить у галереї Марата Гельмана, яка з липня цього року поновила свою діяльність у Києві.

Лілія ПРІЛЬ.

ФОТОФАКТ

Фото Ольги Чеканової (УНІАН).

Під гаслом «Хортиця — святиня України» у Запоріжжі відбувся VI Міжнародний фестиваль козацьких бойових і традиційних мистецтв за участю представників українського й російського козацтва. У ньому взяли участь такі школи українських бойових мистецтв, як «Спас», «Бойовий гопак», «Хрест», «Козацька башта», «Сварга», «Руський стиль», «Аркан», «Костурець», а також пластуни Кубанського козацтва, тверська «Буза», козаки з Сибіру.

4 серпня, у заключний день фестивалю, всі 90 його учасників провели традиційний рукопашний бій «лава на лаву».

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Редактор номера Іван ІЛЛЯШ.

Редколегія:
Сергій **ПРАВДЕНКО,** Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Людмила **КОХАНЕЦЬ,** Анатолій **МАРЦИНОВСЬКИЙ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання— КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Ціна договірна

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» Зам. 0311141. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos